

SRBO AUDIT doo Beograd

Privredno društvo za reviziju i računovodstvene usluge

11030 Beograd, Ilije Stojadinovića 6/2, tel : 011 2317 933

PIB : 100420652 Matični broj : 17349732 Tekući račun : 160-272003-31

***HOLDING KORPORACIJA ZA METALOPRERADU,
OSNIVANJE, FINANSIRANJE I UPRAVLJANJE
"KRUŠIK" AD VALJEVO***

***Izveštaj o izvršenoj reviziji korigovanih finansijskih izveštaja
na dan 31.12.2024. godine***

Broj: 25-231/25

Beograd, jun 2025. godine

SRBO AUDIT doo Beograd

Privredno društvo za reviziju i računovodstvene usluge
11030 Beograd, Ilije Stojadinovića 6/2, tel : 011 2317 933
PIB : 100420652 Matični broj : 17349732 Tekući račun : 160-272003-31

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Vlasnicima i rukovodstvu Kompanije HK "Krušik" AD Valjevo

Mišljenje

Izvršili smo reviziju korigovanih finansijskih izveštaja Holding Kompanije "Krušik" AD Valjevo ("Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2024. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje sadrže značajne računovodstvene politike.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji Društva sastavljeni su, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Republike Srbije.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu s Međunarodnim standardima revizije. Naša odgovornost prema tim standardima je detaljnije opisana u sekciji *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja* našeg izveštaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu s etičkim zahtevima relevantnim za našu reviziju ovih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, odnosno u skladu s *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe, i ispunili smo naše druge odgovornosti u skladu s tim zahtevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izveštaja Društva za godinu završenu na dan 31.12.2023. godine izvršio je drugi revizor koji je izrazio mišljenje bez rezerve o tim izveštajima

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije iznete u Godišnjem izveštaju o poslovanju u 2024. godini, koje ne uključuju finansijske izveštaje i naš revizorski izveštaj o istima.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne odnosi se na ostale informacije, i mi ne izražavamo bilo kakvo uveravanje o njima.

U vezi s našom revizijom ovih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da proučimo ostale informacije i da, tokom tog procesa, razmotrimo da li su ostale informacije materijalno nekonzistentne s finansijskim izveštajima, ili našim saznanjima stečenim u postupku revizije, ili su na drugi način prikazane kao materijalno pogrešne. Na osnovu rada koji smo izvršili na reviziji finansijskih izveštaja, utvrdili smo:

- (i) Da su Informacije iznete u Godišnjem izveštaju o poslovanju u 2024. godini usklađene sa priloženim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu; i

- (ii) Da je Godišnji izveštaj o poslovanju u 2024. godini pripremljen u skladu s relevantnim odredbama Zakona o računovodstvu Republike Srbije.

Na osnovu poznavanja i razumevanja Društva i njegovog okruženja stečenog tokom revizije, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izveštaju o poslovanju u 2024. godini, odnosno nemamo šta da izvestimo u vezi predmetnoga.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Republike Srbije, kao i za interne kontrole koje smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled pronevere ili greške.

U procesu pripreme finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje u skladu s načelom stalnosti poslovanja, obelodanjujući, gde je to primenjivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i koristeći načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili da obustavi njegovo poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost sem da to učini.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naši ciljevi su da se u razumnoj meri uverimo da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i da izdamo revizorski izveštaj koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri predstavlja visok nivo uveravanja, ali ne i garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, kada takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške, i smatraju se materijalno značajnim ukoliko bi bilo razumno očekivati da bi oni, pojedinačno ili zbirno, mogli uticati na ekonomske odluke korisnika finansijskih izveštaja donete na osnovu istih.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavamo i obavljam revizijske postupke koji su adekvatan odgovor na te rizike; i pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za naše mišljenje. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva.
- Vršimo procenu prikladnosti primenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva, i na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza prosuđujemo da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na

povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma našeg revizorskog izveštaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu dovesti do toga da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

- Ocenjujemo ukupnu prezentciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li finansijski izveštaji prezentuju osnovne transakcije i događaje.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni s relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja se razumno može pretpostaviti da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo pitanja koja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u našem revizorskom izveštaju, osim ako zakon ili propis isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude saopšteno u našem izveštaju zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće od koristi od takvog saopštenja.

Beograd, 24.06.2025. godine

Ovlašćeni revizor
mr Dejan Nikolić

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07096364	Шифра делатности 2540	ПИБ 101493890
Назив HOLDING KОРPORACIЈA ZA METALOPRERADU, OSNIVANЈE, FINANSIRANЈE I UPRAVLЈANЈE KRUŠIK AD VALJEVO		
Седиште ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002	5	7.582.321	6.931.938	
01	І. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	5	469		
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005	5	469		
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	ІІ. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	6	7.116.383	6.503.077	
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	6	3.574.862	3.396.755	
023	2. Постројења и опрема	0011	6	2.000.621	1.610.494	
024	3. Инвестиционе некретнине	0012	6	372.986	372.071	
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	6	884.654	815.532	
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	6	7.606	252.261	
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	6	275.654	55.964	
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016				
03	ІІІ. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	ІV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	7	465.469	428.861	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	7	196.330	183.303	
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023				
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартije од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	7	269.139	245.558	
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057+ 0058)	0030	8,9,10	24.613.283	17.058.948	
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	8,9,10	16.553.202	11.904.856	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	8	5.474.725	3.591.805	
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033	9	6.308.139	5.540.199	
13	3. Роба	0034	10	39.897	16.251	
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035	10	2.585.710	1.681.676	
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036	10	2.144.731	1.074.925	
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	11	433.041	1.095.769	
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	11	196.324	1.016.235	
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040	11	222.422	67.002	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041				
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042	11	14.295	12.532	
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044	11	677.737	384.872	
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045	11	677.737	384.872	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046				
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047				
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	12	3.219	3.156	
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051	12	3.219	3.156	
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056				
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	13	6.698.770	3.508.406	
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	14	247.314	161.889	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		32.195.604	23.990.886	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060	23	3.407.228	6.806.343	
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	15	6.669.388	3.086.092	
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	15	4.606.898	4.437.698	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405	15	28.534	28.534	
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406	15	2.071.223	2.094.451	
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	15	152.458	127.931	
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408	15	3.463.794	150.811	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409	15	25.172	1.943	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410	15	3.438.622	148.868	
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412	15	3.348.603	3.497.471	
350	1. Губитак ранијих година	0413	15	3.348.603	3.497.471	
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415	16,17,18	1.873.740	1.942.319	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	17	245.870	122.046	
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417	17	178.210	117.246	
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419	17	67.660	4.800	
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	16	1.627.870	1.820.273	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421	16	267.372	270.019	
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424	18	1.353.654	1.522.860	
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427	16	6.844	27.394	
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	17	153.872	205.533	
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431	19,20,21	23.498.604	18.756.942	
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	19,20	3.039.447	2.959.997	
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436	20	3.039.447	2.811.915	
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437	19,20		148.082	
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441	20	16.399.240	12.009.248	
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	20	1.299.573	1.426.866	
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443	20	72.413	77.580	
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444	20	9	15.828	
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445	20	895.538	1.300.170	
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446	20	331.597	28.115	
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448	20	16	5.173	
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	21	2.758.485	2.356.660	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450	21	2.175.206	1.916.637	
47, 48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додатну вредност и осталих јавних прихода	0451	21	201.402	440.023	
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452	21	381.877		
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	21	1.859	4.171	
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		32.195.604	23.990.886	
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	23	3.407.228	6.806.343	

у

Ваљеву

дана 23. 06. 2025. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, зајруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07096364	Шифра делатности 2540	ПИБ 101493890
Назив HOLDING KORPORACIJA ZA METALOPRERADU, OSNIVANJE, FINANSIRANJE I UPRAVLJANJE KRUŠIK AD VALJEVO		
Седиште ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59		

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2024. до 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001	25	18.754.962	9.479.068
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002	25	168.332	96.045
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003	25	144.892	75.169
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004	25	23.440	20.876
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005	25	17.727.740	9.978.174
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006	25	6.546.366	5.754.156
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007	25	11.181.374	4.224.018
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	25	76.912	39.369
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009	9	767.940	
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010			647.403
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	26	14.038	12.883
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012			
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013	29,30,31,32,33,34,35	14.418.769	8.822.561
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	28	138.517	
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	29	8.897.159	4.747.504
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	30	4.052.670	3.358.299
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017	30	3.239.104	2.706.762
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018	30	555.013	458.619
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019	30	258.553	192.918
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	31	231.872	181.406
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021			
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	34	883.655	354.974
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	33	77.424	70.224
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	34	137.472	110.154

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025	34	4.336.193	656.507
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	35	95.649	42.743
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028	35	194	101
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029	35	86	86
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030	35	95.369	42.556
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031			
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	36	275.359	355.687
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033	36	93	17
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034	36	230.752	265.194
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035	36	44.514	90.476
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036			
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038	35,36	179.710	312.944
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	7	12.885	675
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040		47.807	81.685
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	37	22.145	9.340
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	38	245.336	57.198
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		18.885.641	9.531.826
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		14.987.271	9.317.131
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		3.898.370	214.695
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048		93.295	41.709
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		3.805.075	172.986

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	21	381.877	
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052			24.118
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	17	15.424	
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Љ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		3.438.622	148.868
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061			
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

у

Bameby

дана 23. 06. 2025. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07096364	Шифра делатности 2540	ПИБ 101493890
Назив HOLDING KORPORACIJA ZA METALOPRERADU, OSNIVANJE, FINANSIRANJE I UPRAVLJANJE KRUŠIK AD VALJEVO		
Седиште ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2024. до 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001	15	3.438.622	148.868
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			2.263.930
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004	15	23.228	824.795
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006	17	24.703	
333	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
332	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
334	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиси	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хединга) новчаног тока				
	а) добиси	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиси	2017	15	176	19.328
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			1.458.463
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		47.755	
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			1.458.463
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		47.755	
	B. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		3.390.867	1.607.331
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027			
	1. Приписан матичном правном лицу	2028			
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029			

у Банска
 дана 23. 06. 2025 године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07096364	Шифра делатности 2540	ПИБ 101493890
Назив HOLDING KORPORACIJA ZA METALOPRERADU, OSNIVANJE, FINANSIRANJE I UPRAVLJANJE KRUŠIK AD VALJEVO		
Седиште ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2024. до 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	23.128.870	12.455.791
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	10.020.935	6.845.618
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	13.083.652	5.600.961
3. Примљене камате из пословних активности	3004		86
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	24.283	9.126
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	20.140.171	12.685.185
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	11.781.652	8.723.425
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	4.478.836	854.337
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	3.803.596	3.071.778
4. Плаћене камате у земљи	3010	17.729	22.804
5. Плаћене камате у иностранству	3011		
6. Порез на добитак	3012		
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	41.919	12.841
8. Остали одливи из пословних активности	3014	16.439	
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	2.988.699	
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		229.394
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	378.391	13.112
1. Продаја акција и удела	3018		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019		0
3. Остали финансијски пласмани	3020	378.391	13.112
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021		
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	460.988	203.298
1. Куповина акција и удела	3024		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	228.988	203.298

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	232.000	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	82.597	190.186
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	924.349	1.692.124
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031		1.692.067
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035		
7. Остале краткорочне обавезе	3036	924.349	57
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	628.415	483.950
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039	148.187	11.111
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		0
4. Краткорочни кредити у земљи	3041		441.110
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		
6. Остале обавезе	3043	480.228	31.729
7. Финансијски лизинг	3044		
8. Исплаћене дивиденде	3045		
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046	295.934	1.208.174
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047		
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	24.431.610	14.161.027
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	21.229.574	13.372.433
Б. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	3.202.036	788.594
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051		0
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	3.508.406	2.767.648
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	3.134	42.656
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	14.806	90.492
З. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	6.698.770	3.508.406

у Београду

дана 23. 06. 2025. године

Законски представник

[Својеручни потпис]
ВАЉЕВО
 *
 3

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07096364	Шифра делатности 2540	ПИБ 101493890
Назив HOLDING KORPORACIJA ZA METALOPRERADU, OSNIVANJE, FINANSIRANJE I UPRAVLJANJE KRUŠIK AD VALJEVO		
Седиште ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59		

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2024. до 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)	АОП	Остали основни капитал (рн 309)	АОП	Уписани а неуплаћени капитал (група 31)	АОП	Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
	1		2		3		4		5
1.	Стање на дан 01.01. _____ године	4001	4.437.698	4010		4019		4028	28.534
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 1+2)	4003	4.437.698	4012		4021		4030	28.534
4.	Нето промене у _____ години	4004		4013		4022		4031	
5.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)	4005	4.437.698	4014		4023		4032	28.534
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 5+6)	4007	4.437.698	4016		4025		4034	28.534
8.	Нето промене у _____ години	4008	169.200	4017		4026		4035	
9.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)	4009	4.606.898	4018		4027		4036	28.534

Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ. (група 33)	АОП	Нераспоређени добитак (група 34)	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	508.057	4046		4055	2.880.524	4064	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	508.057	4048		4057	2.880.524	4066	
4.	Нето промене у ____ години	4040	1.458.463	4049	150.811	4058	616.947	4067	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	1.966.520	4050	150.811	4059	3.497.471	4068	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	1.966.520	4052	150.811	4061	3.497.471	4070	
8.	Нето промене у ____ години	4044	-47.755	4053	3.312.983	4062	-148.868	4071	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	1.918.765	4054	3.463.794	4063	3.348.603	4072	

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7- 8+9) < 0
	1		10		11
1.	Стање на дан 01.01. _____ године	4073	2.093.765	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 1+2)	4075	2.093.765	4084	
4.	Нето промена у _____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)	4077	3.086.092	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 5+6)	4079	3.086.092	4088	
8.	Нето промена у _____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)	4081	6.669.388	4090	

у Радом

дана 23. 06 2025 године

Законски задуженик

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

ХОЛДИНГ КОРПОРАЦИЈА „КРУШИК“ АД НАПОМЕНЕ УЗ КОРИГОВАНЕ РЕДОВНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Министарство трговине и индустрије је 22. фебруара 1939. године издало дозволу да фирма „Вишеградска индустрија Станковић - Вистад“ а.д. Ваљево, може обављати послове израде каписли.

У току 1945. године предузеће је прешло у надлежност Министарства народне одбране и добило назив „Војнотехнички завод“ Ваљево. Решењем Председништва владе Федеративне Народне Републике Југославије пов. Бр. 196/48 од 23. јануара 1948. године основано је предузеће „Крушик“ Ваљево, са имовином „Вистада“.

Пуно пословно име Друштва је: ХОЛДИНГ КОРПОРАЦИЈА ЗА МЕТАЛОПРЕРАДУ, ОСНИВАЊЕ, ФИНАНСИРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ КРУШИК АД ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59.

Основна делатности Друштва је: 2540 (Производња оружја и муниције).

У оквиру производне делатности производња оружја и муниције чини преко 95%, а преосталих 5% чине цивилни програми и услуге.

Привредно друштво ХК „КРУШИК“ А.Д. Ваљево у даљем тексту: Друштво, регистровано је као АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО. Акцијски капитал износи 88.9344% и друштвени капитал 11.0656%.

Матично друштво је имало 11 зависних друштва, организованих као друштва са ограниченом одговорношћу од којих су 4 друштва припојена матичном Друштву, а 2 су продата у току 2006. године.

У току 2007. године продато је учешће у капиталу 3 друштва у склопу приватизације друштвеног капитала и то:

1. „Крушик Акумулатори“
2. „Крушик Прецизни лив“
3. „Крушик Пластика“

На почетку 2009. године матично друштво ХК „КРУШИК“ а.д., имало је учешће веће од 51% у 2 зависна друштва и то:

1. „Крушик Арматуре“
2. „Крушик ФМО“

Над ова два друштва покренут је стечајни поступак Решењем Трговинског суда у Ваљеву Ст. бр. 43/09 и 42/09 од 10.12.2009. године.

Матично друштво ХК „КРУШИК“ а.д. основало је ново ДРУШТВО СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ КРУШИК-ИСТРАЖИВАЧКО РАЗВОЈНИ ЦЕНТАР ВАЉЕВО, ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА 59. Решењем АПР бр. БД29066/2007 од 03.05.2007. године. Дана 06.11.2020. године наведено друштво припојено је Матичном друштву ХК „Крушик“ а.д. по основу Уговора о припајању и Одлуке о прерасподели средстава бр. 20/01-922/01.

На дан 31.12.2024. године Друштво има 2059 радника, 31.12.2023. године било је 2192 радника.

ХК „Крушик“ а.д. Ваљево има рачуне у блокади, укупан износ блокаде износи 2.157.173 хиљаде динара у трајању од 4.963 дана, али се комплетан платни промет обавља преко посебних рачуна који не подлежу блокади према Закључку Владе Републике Србије број 05 Број:023-8207/2011 од 3.11.2011. године.

Порески идентификациони број друштва је: 101493890

Матични број друштва је: 07096364

Шифра делатности је: 2540 (Производња оружја и муниције).

Друштво је за 2024. годину разврстано у групу ВЕЛИКИХ друштава.

2. ОСНОВА ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласнику РС", бр. 73/19 и 44/2021 - др.закон), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Друштво, као велико правно лице примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства финансија од 21. новембра 2019. године, које је објављено у „Службеном гласнику РС“ бр. 92 од 25. децембра 2019. године (у даљем тексту “Решење о утврђивању превода”) утврђени су и објављени преводи основних текстова МСФИ и МРС, Концептуалног оквира за финансијско извештавање (“Концептуални оквир”), усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући

материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, IFRIC и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2020. године.

Осим поменутог, поједина законска и подзаконска регулатива у Републици Србији дефинише одређене рачуноводствене поступке, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Друштво је ове финансијске извештаје саставило у складу са захтевима Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике (Службени гласник Републике Србије број 89/2020) и формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“, бр. 89/2020).
- Решење Министарства финансија Републике Србије бр. 401-00-4351/2020-16 од 13. октобра 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 123/2020 и 125/2020) утврђује да званичне стандарде чине званични преводи Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) које издаје Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB), као и тумачења стандарда издатих од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (IFRIC) до 31. јула 2013. године. Након 31. јула 2013. године, од стране IASB и IFRIC издат је значајан број допуна, годишњих побољшања, измена односно додатака постојећим или ревидираним стандардима и тумачењима, као и издавање нових МСФИ, односно укидање постојећих МРС. Решењем Министарства финансија од 10. септембра 2020. године, које је објављено у „Службеном гласнику РС“ бр. 123 од 13. октобра 2020. године, утврђени су и објављени преводи основних текстова МСФИ и МРС, Концептуалног оквира за финансијско извештавање („Концептуални оквир“), усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења, а који ће почети да се примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године.
- Одређеним подзаконском актима који су на снази у текућем периоду захтева се признавање, вредновање и класификација средстава, обавеза и капитала, као и прихода и расхода која одступа од захтева преведених и усвојених МСФИ и МРС.

3. НАЧЕЛО СТАЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја учинци пословних промена и других догађаја (осим Извештаја о токовима готовине) пружају информације не само о пословним променама из претходног периода, које укључују исплату и пријем готовине, већ и о обавезама за исплату готовине у будућем периоду. Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће

Друштво да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

Друштво је остварило у 2024. години позитиван пословни резултат у износу од 4.336.193 хиљада динара и укупан нето добитак у износу од 3.438.622 хиљада динара. Краткорочне обавезе износе 23.498.604 хиљада динара, док обртна имовина износи 24.613.283 хиљада динара.

Тренутно има активних уговора у вредности која обезбеђује високу упосленост капацитета у наредне три године, о чему сведочи износ примљених аванса исказан у финансијским извештајима. Иначе, за првих шест месеци 2025. године, закључено је преко 108 милиона УСД нових уговора.

Интензивно се ради на побољшању постојећих и развоју нових производа и технологија. Врши се континуирана едукација запослених и њихово оспособљавање за рад. У наредном периоду очекује се успешна верификација читавог сета производа најновије генерације за којима постоји тражња и на светском тржишту и у Војсци Србије. Ту спадају ракете дometа 50 км, савремене ваздухопловне ракете, модернизоване вођене ракете високог нивоа пробојности, минобацачке mine нове генерације за коришћење са дрона са близинским и механичким упаљачем, минобацачке mine продуженог дometа, ракетизирane mine, бојеве главе мале масе за дрон, ракете са побољшаном прецизношћу итд. Како би Крушик што пре повећао своје учешће у производњи савремене минобацачке муниције и ракетних средстава, менаџмент ће, водећи се начелима развојно оријентисане стратегије, тежити да потенцијал компаније увећа првенствено запошљавањем младих високо образованих, амбициозних и иновативних стручњака који су специјализовани у разним областима инжењерства, аутоматике, електронике и производног машинства.

Влада РС је у децембру 2018. године донела Закључак бр. 023-11844/2018-1 о конверзији дуговања привредног друштва ХК „Крушик“ а.д. Ваљево у капитал поверилаца у овом друштву. Наведеним Закључком обухваћен је главни дуг на дан 31.12.2017. године и припадајућа камата на дан доношења Закључка, односно на дан 06.12.2018. године. У току 2019. године ХК „Крушик“ је, у складу са наведеним Закључком Владе РС, потписао уговоре о конверзији и по том основу извршио емисију акција у Централном регистру ХОВ и регистрацију повећања капитала у АПР-у за следеће повериоце: Р. Србија, Град Београд, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички фонд за здравствено осигурање и Национална служба за запошљавање. Реализацијом дела Закључка Владе из децембра 2018. године, односно конверзијом потраживања наведених поверилаца у улог у основном капиталу ХК „Крушик“ а.д. Ваљево, извршена је делимична деблокада основних текућих рачуна предузећа, а док се поступак конверзије не оконча у потпуности, ХК „Крушик“ а.д. Ваљево платни промет у земљи и у иностранству обавља преко посебних текућих рачуна отворених Закључком Владе РС из новембра 2011. године.

На основу члана 39. став 5. Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме (Сл. гласник РС бр. 36/18), а у вези са чланом 14. став 2. тачка 44) Закона о одбрани (Сл. гласник РС бр. 116/07,...,36/18) Влада је донела Уредбу о групацији Одбрамбене индустрије Србије, чији је члан ХК „Крушик“ а.д. Ваљево. У току 2020. године покренуте су активности по питању конверзије обавеза, а у току 2023. и 2024. године поново су интензивирane ове активности, са

повериоцима са којима конверзија није завршена у складу са Закључком Владе од 06.12.2018. године (обавезе евидентирани на конту 4100, 4601, 4240) с обзиром да је чланом 44. став 6. Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме дефинисано да Влада у року од 90 дана од дана доношења Уредбе о формирању Групације ОИС, доноси одлуку на основу које ће државни повериоци, у смислу закона којим се уређује приватизација, конвертовати потраживања по основу главнице са стањем на дан 31.12.2016. године и отписати дуг по основу камата произвођачу наоружања и војне опреме који припада Групацији ОИС. У току 2024. године усаглашено је стање међусобних обавеза и потраживања са повериоцима на дан 31.12.2016. године са припадајућом каматом и у складу са тим потписани су Записници. У току 2025. године очекује се доношење Закључка Владе РС о конверзији у складу са Законом о производњи и промету НВО.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

На основу члана 67. и 71. Статута Холдинг Корпорације „Крушик“ а.д. Ваљево и члана 3. Пословника о раду Надзорног одбора, члана 2. тачка 13 и члана 8. Закона о рачуноводству(Сл. гл. РС, бр. 73/2019 и 44/2021), Надзорни одбор Холдинг корпорације „Крушик“ а.д. Ваљево, дана 08.05.2023. године донео је Одлуку о ступању на снагу нових рачуноводствених политика, као и Одлуке о измени Одлуке о рачуноводственим политикама број 6 од 31.01.2024. по којима се процена некретнина, постројења и опреме врши по моделу фер вредности/моделу ревалоризације.

Нематеријална улагања су одредива немонетарна средства без физичког садржаја која служе за производњу или испоруку робе или услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користи у административне сврхе.

Нематеријалним улагањима сматрају се:

- улагања у концесије;
- улагања у развој нових производа и производњу нових или значајно унапређених материјала, уређаја, производа, система или услуга пре почетка комерцијалне производње или употребе;
- улагање у научно и техничко знање;
- улагање у креирање и примену нових процеса или система;
- улагање у набавку лиценце;
- стицање права на интелектуалну својину;
- улагање у познавање тржишта и трговачке ознаке (укључујући робне марке и објављене наслове).

Нематеријална улагање почетно се мери (признаје) по набавној вредности или цени коштања.

Након почетног признавања, нематеријално улагање се исказује по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обесвређења.

Преостала вредност нематеријалних улагања сматра се једнаком нули, осим када:
1) постоји уговорена обавеза трећег лица да откупи то средство на крају његовог преосталог века трајања или

2) када за то средство постоји активно тржиште на којем се може одредити преостала вредност и да ће то тржиште трајати и на крају века тог средства.

Нематеријална улагања отписују се путем пропорцијалне стопе амортизације у року од пет година, осим улагања чије је време коришћења утврђено уговором, када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора.

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства која:

- Друштво држи за употребу у производњи производа или за испоруку робе или пружање услуга, за изнајмљивање другима или у административне сврхе; и

- за које се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода;

Некретнине, постројења и опрема признају се као средство ако и само ако:

(а) је вероватно да ће будуће економске користи по основу тог средства притицати у Друштво; и

(б) се набавна вредност/цена коштања тог средства може поуздано измерити.

Почетно мерење некретнине, постројења и опреме који испуњавају услове за признавање као стално средство, врши се по набавној вредности, односно по цени коштања. Накнадни издатак за некретнину, постројење и опрему признаје се као средство само када се тим издатком побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Примери побољшања који доводе до повећаних будућих економских користи укључују:

(а) измену постројења којом се продужава користан век трајања, укључујући и повећање капацитета;

(б) надградња машинских делова, којом се постиже значајно унапређење квалитета излазних компоненти;

(в) замену саставних делова неких некретнина, постројења и опреме у редовним временским размацама.

Некретнине, постројење и опрема се такође могу набавити и за сврхе замена које се врше тако често или за замене које се не понављају. Свакодневно одржавање и свакодневно сервисирање некретнине, постројења и опреме, Друштво не признаје у књиговодствену вредност некретнине, постројења и опреме, већ се ти трошкови признају у билансу успеха у тренутку када настану.

Након почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се одмеравају по моделу ревалоризације, односно по фер вредности на датум ревалоризације, умањеној за укупну накнадну амортизацију и укупне накнадне губитке због умањења вредности.

Ревалоризација се врши довољно редовно, како би се обезбедило да се књиговодствена вредност значајно не разликује од вредности до које би се дошло коришћењем фер вредности на крају извештајног периода.

Процену фер вредности некретнина, постројења и опреме врши Овлашћени проценитељ.

Приликом ревалоризације некретнине, постројења и опреме, ревалоризују се све некретнине, постројења и опрема из групе којој то средство припада. Групе средстава сличне природе и употребе у пословању Друштва су:

- земљиште
- грађевински објекти
- производна опрема и машине за производњу
- рачунарска опрема
- погонски инвентар
- пословни инвентар
- транспортна средства
- остала опрема

За потребе ревалоризације, односно процене фер вредности групе некретнина, постројења и опреме су троцифрени рачуни прописани Правилником о контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Ефекти процене некретнина, постројења и опреме по фер вредности/моделу ревалоризације, књиже се тако да исправка вредности елиминише и сведе на нулу, а набавна вредност сведе на фер вредност.

Ако се књиговодствена вредност повећа као резултат ревалоризације, то повећање се признаје у укупном осталом резултату и акумулира у капиталу у оквиру позиције ревалоризационе резерве. Међутим, повећање се признаје у билансу успеха у износу у ком поништава ревалоризационо умањење исте имовине претходно признате у билансу успеха. Ако се књиговодствена вредност услед ревалоризације смањи као резултат ревалоризације, то смањење се признаје као расход. Међутим, смањење се признаје у укупном осталом резултату до износа постојећих ревалоризационих резерви обрачунатих за то средство. Смањење признато у укупном осталом резултату смањује износ акумулиран у капиталу у оквиру позиције ревалоризационе резерве.

Ревалоризациона резерва створена по основу ревалоризације некретнина, постројења и опреме преноси се на нераспоређену добит тек када се резерва реализује, тј када се отуђи (прода, расходује, поклони или размени за друго средство и сл.)

Некретнине, постројења и опрема отписују се на терет расхода путем амортизације. Износ некретнине, постројења и опреме који подлеже амортизацији, отписује се систематски током њиховог корисног века трајања применом пропорционалног метода. Приликом обрачуна амортизације некретнина, постројења и опреме, стопа амортизације која ће се применити зависи од корисног века трајања некретнине, постројења и опреме.

Одређивање корисног века трајања некретнина, постројења и опреме заснива се на претходном искуству са истим и сличним средствима, као и на антиципираном техничком развоју и променама на које утиче велики број економских или индустријских фактора. Корисни век трајања некретнине, постројења и опреме преиспитује се периодично и ако су очекивања заснована на новим проценама значајно различита од претходних, врши се корекција преосталог корисног века трајања средства.

Основицу за обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме чини набавна вредност/цена коштања умањена за преосталу вредност.

Амортизација средстава активираних у току године обрачунава се када се средства ставе у употребу, односно почев од наредног месеца од датума набавке на набавну вредност.

Износ некретнине, постројења и опреме који подлеже амортизацији, отписује се систематски током њиховог корисног века трајања применом пропорционалних стопа амортизације, које се утврђују путем следећег обрасца:

$$\text{СТОПА АМОРТИЗАЦИЈЕ} = 100 / \text{КОРИСНИ ВЕК ТРАЈАЊА СРЕДСТВА}$$

За некретнине, постројења и опрему користе се следеће стопе амортизације :

Грађевински објекти	1,35% - 50%
Опрема (производна, преносна, машине, постројења)	4,17% - 33,33%
Погонски и пословни инвентар (стројеви, транспортна средства, алати, уређаји)	4,34% - 50%
Намештај и пословни инвентар	10% - 33,33%
Канцеларијска опрема, рачунарска опрема, телекомуникациона опрема, путничка моторна возила, возила на моторни погон	4,34% - 100%
Остала непоменута опрема	4,34% - 50%

Метод амортизације који се примењује изражава начин на који Друштво троши економске користи садржане у средству. Обрачунат трошак амортизације признаје се као расход периода у којем је настао, осим ако није укључен у исказани износ неког другог средства. Корисни век трајања некретнине, постројења и опреме преиспитује се периодично и ако су очекивања заснована на новим проценама значајно различита од претходних, обрачун трошкова амортизације за текући и будући период се коригује. Метод обрачуна амортизације који се примењује на некретнину, постројења и опрему преиспитује се периодично и уколико је дошло до значајне промене у очекиваном обрасцу трошења економских користи од тих средстава, метод се мења тако да одражава тај измењени начин. Када је таква промена обрачуна амортизације неопходна, онда се она рачуноводствено обухвата као промена рачуноводствене процене, а обрачунати трошкови амортизације за текући и будући период се коригују. Некретнине, постројења и опрема престају да се исказују у билансу стања: након отуђења или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи. Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења некретнина, постројења и опреме утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средстава и признају се као приход или расход у билансу успеха.

Инвестициона некретнина је некретнина (неко земљиште или зграда - или део зграде - или и једно и друго), коју (друштво као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог.

Према томе, инвестициона некретнина ствара такве готовине који су у великој мери независни од остале имовине коју држи друштво.

Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања (набавке) врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном мерењу, зависни трошкови набавке укључују се у набавну вредност или цену коштања.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се према њиховој поштеној вредности. Поштена вредност инвестиционе некретнине обично је њена тржишна вредност. Поштена вредност мери се као највероватнија цена која реално може да се добије на тржишту, на дан биланса стања, у складу са дефиницијом поштене вредности. То је најбоља цена коју продавац реално може да добије. Та процена конкретно искључује процењену цену која је повећана или смањена због посебних услова или околности, као што су нетипично финансирање, аранжмани продаје или поновног узимања у лизинг и посебне користи или концесије, које је дао неко ко има везе са продајом.

Добитак или губитак настао због промене поштене вредности инвестиционе некретнине укључује се у нето добитак или нето губитак периода у којем је настао.

Дугорочни финансијски пласмани обухватају учешћа у капиталу зависних правних лица, учешћа у капиталу повезаних правних лица и учешћа у капиталу других правних лица и дугорочне хартије од вредности расположиве за продају. Такође, у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се дугорочни кредити у земљи и иностранству, хартије од вредности које се држе до доспећа и остали дугорочни пласмани.

Наведени пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мере по њиховој набавној вредности која представља поштену вредност накнаде која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључује у почетно мерење свих финансијских средстава.

За потребе мерења финансијског средства након почетног признавања, финансијска средства се класификују у четири категорије:

- (а) зајмови и потраживања који су потекли од стране друштва и који се не држе ради трговања;
- (б) улагања која се држе до доспећа;
- (ц) финансијска средства која су расположива за продају и
- (д) финансијска средства која се држе ради трговања.

После почетног признавања, друштво мери финансијска средства, укључујући и деривате који су средства, по њиховим поштеним вредностима, без било каквог умањивања за трансакционе трошкове које може начинити приликом продаје или другог отуђења.

Признати добитак или губитак који произилази из промене у поштеној вредности финансијског средства која није део односа заштите исказује се као добитак или губитак из финансијског средства које је расположиво за продају који је:

укључен у нето добитак или губитак у периоду у којем настаје; или
приказан директно у сопственом капиталу, кроз извештај о променама на сопственом капиталу све док се финансијско средство не прода, наплати или на други начин отуђи, или док се не утврди да је финансијско средство обезвређено, у којем тренутку се укупни добитак или губитак који је претходно био приказан у сопственом капиталу укључује у нето добитак или губитак периода.

Хартије од вредности расположиве за продају исказују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности, или по тржишној вредности, за које не постоји активно тржиште исказује се по надокнадивој вредности. Надокнадива вредност је заснована на процени будућих новчаних токова, дисконтованих по просечној стопи активне камате на кредитне.

У посебним финансијским извештајима матичног предузећа, улагања у зависна предузећа која се обухватају у консолидованим финансијским извештајима, као и она која су искључена из консолидованих финансијских извештаја исказују се по набавној вредности.

Метод набавне вредности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вредности. У билансу успеха исказује се приход од улагања само у оној мери у којој инвеститор прими свој део из расподеле нераспоређеног добитка корисника улагања, које се врши након

дана стицања. Инвеститор признаје приход само у оној мери у којој прими свој део из расподеле нераспоређене нето добитка корисника улагања, до које дође након дана када га је инвеститор стекао. Део из расподеле који се прими у износу који је виши од таквог добитка сматра се повраћајем инвестиције и исказује се као смањење набавне вредности инвестиције.

Метод учешћа је рачуноводствени метод по којем се улагање прво исказује по набавној вредности, а затим се прилагођава променама на инвеститоровом уделу у нето имовини корисника улагања. Удео инвеститора у резултатима пословања корисника улагања исказује се у билансу успеха. Према методу учешћа, улагање се прво исказује по набавној вредности, а исказана вредност се повећава или смањује тако да се призна инвеститоров удео у добитку или губитку корисника улагања након дана стицања. Делом из расподеле који се прими од корисника улагања смањују се исказани износ улагања. Такође може бити потребно извршити корекцију исказаног износа због промена у инвеститоровом пропорционалном интересу и кориснику улагања, које су настале услед промена у капиталу корисника улагања, а које нису биле укључене у биланс успеха. Такве промене укључују промене настале из ревалоризације некретнина, постројења, опреме и инвестиција, из разлика превођења страних валута и из усклађивања разлика произашлих из пословних комбинација.

Финансијска средства која су расположива за продају су она финансијска средства која нису:

- (а) зајмови и потраживања који су потекли од стране предузећа;
- (б) улагања која се држе као доспећа или
- (ц) финансијска средства која се држе ради трговања.

Финансијско средство се класификује као финансијско средство које је расположиво за продају уколико сасвим не припада ни једној од три друге категорије финансијских средстава - финансијска средства која се држе ради трговања, финансијска средства која се држе до доспећа и зајмови и потраживања која су потекла од стране предузећа. Финансијско средство класификује се као финансијско средство које се држи ради трговања, а не као финансијско средство које је расположиво за продају, уколико је то средство део портфеља сличних средстава за које постоји образац трговања ради остваривања добитка из краткорочних колебања цена или марже дилера.

Учешће у капиталу придружених правних лица над чијим пословањем постоји значајан утицај (учешће у акцијама са правом гласа од 20% до 50%) и други услови дефинисани МРС 28

Рачуноводствено обухватање улагања у придружена предузећа мере се према методу набавке вредности.

Метод набавке вредности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вредности. У билансу успеха исказује се приход од улагања само у оној мери у којој инвеститор прими свој део из расподеле нераспоређеног добитка корисника улагања, које се врши након дана стицања.

Залихе су средства:

- (а) која се држе за продају у уобичајеном току пословања;
- (б) која су у процесу производње а намењене су за продају или
- (ц) у облику материјала или помоћних средстава која се троше у процесу производње или приликом пружања услуга.

Залихе обухватају:

- 1) робу која је набављена и држи се ради препродаје, укључујући робу на мало која се држи ради препродаје или земљиште и друге некретнине које се држе ради препродаје;
- 2) готови производи које је произвело предузеће; 3) недовршене производе чија је производња у току и
- 4) основни и помоћни материјал који ће бити искоришћени у процесу производње.

Залихе робе мере се по набавној вредности коју чини фактурна цена добављача, увозне дажбине и други порези (осим оних које друштво може накнадно да поврати од пореских власти), трошкови превоза, манипулативни трошкови и други трошкови који се могу директно прописати стицању залиха робе. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке робе.

Залихе материјала које се набављају од добављача мере се по набавној вредности, док се залихе материјала који је произведен као сопствени учинак друштва мере по цени коштања, односно по нето продајној вредности, ако је нижа.

Набавну вредност или цену коштања залиха чине сви трошкови набавке, трошкови производње (конверзије) и други настали трошкови неопходни за довођење залиха на њихово садашње место и стање.

Трошкови набавке залиха обухватају набавну цену, увозне дажбине и друге порезе (осим оних које друштво може накнадно да поврати од пореских власти), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати стицању готовних производа, материјала и услуга. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке.

Када се материјал производи као производ сопствене производње и даље користи у наредној фази процеса његова процена врши се у висини трошкова производње тих залиха и највише до нето продајне вредности тих залиха.

Обрачун излаза (утрошака) залиха материјала, врши се по методи просечне пондерисане цене.

Према методи пондерисаног просека, набавна цена сличних ставки које су набављене или произведене током тог периода. Просек се израчунава приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Залихе недовршене производње и готових производа настају као резултат производног процеса друштва. Ове залихе мере се по цени коштања, односно по нето продајној вредности, ако је нижа.

Трошкови производње залиха обухватају трошкове који су директно повезани са јединицама производа, као што је директна радна снага. Они такође обухватају систематско додељивање

фиксних и променљивих режијских трошкова који настају приликом утрошка материјала за производњу готових производа. Фиксни режијски трошкови су они индиректни трошкови производње који су релативно константни, без обзира на обим производње, као што су амортизација и одржавање фабричких зграда и опреме, као и трошкови руковођења и управљања фабриком. Променљиви режијски трошкови су они индиректни трошкови производње који се мењају, директно или скоро директно, сразмерно промени обима производње, као што су индиректни материјал и индиректна радна снага.

Директни трошкови су:

- трошкови материјала за израду производа,
- трошкови амбалаже,
- трошкови помоћног материјала,
- трошкови стандардног и специјалног алата,
- трошкови производних услуга,
- трошкови дневница и путни трошкови производних радника,
- трошкови зараде (производних радника).

Директни трошкови се приписују конкретном носиоцу трошка. Документа која су носиоци информација о директним трошковима су: рачуни, требовања (свих врста материјала, алата), примопредајнице, повратнице, радне листе, превознице, путни налози, уговори о делу и сва остала документа која носе информације о трошку. Сваки од наведених докумената мора носити број радног налога (носиоца трошка). Број радног налога код лансиране документације уписује носилац израде документа (оперативна припрема рада), а код екстерних докумената (рачуни и друго) ову ознаку уписује лице одређено за оверу докумената.

Индиректни трошкови су: (општи фиксни, општи варијабилни).

Општи фиксни:

- трошкови амортизације
- трошкови одржавања некретнина, постројења и опреме,
- трошкови режије.

Општи варијабилни:

- трошкови осталог помоћног материјала,
- трошкови енергије,
- трошкови транспортних услуга,
- трошкови осталих непроизводних услуга,
- трошкови непроизводних радника.

Трошкови непроизводних места трошкова преносе се на производна места трошкова по кључевима које утврђује служба у оквиру сектора за Рачуноводство и финансије, на бази остварене производње по норма часовима.

Кључеве за расподелу индиректних трошкова по местима одређује:

РЈ „Енергетика“ (електрична енергија, вода, комуналне услуге, ПТТ, пара). Са производних места трошкова на носиоце трошкова кључем се преносе трошкови. Кључ се формира на тај начин што се остварени норма сати одређеног носиоца трошка ставе у однос са укупно

оствареним норма сатима предузећа. Ове кључеве одређује служба у оквиру Сектора за рачуноводство и финансије.

Износ фиксних режијских трошкова који се додељују свакој јединици производње не може да се последишно повећа због ниске производње или неискоришћености постројења.

Недодељени режијски трошкови признају се као расход у периоду у којем су настали.

Други трошкови укључују се у цену коштања залиха само у мери у којој су настали приликом довођења залиха на њихово садашње место и у садашње стање. На пример, у цену коштања залиха могу се укључити и непроизводни режијски трошкови или трошкови пројектовања производа за посебне купце.

Примери трошкова који су искључени из цене коштања залиха и признати као расходи у периоду у којем су настали следећи:

- (а) неубичајено велико расипање материјала, радне снаге или други трошкови производње;
- (б) трошкови складиштења;
- (ц) режијски трошкови администрације који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање и
- (д) трошкови продаје.

У одређеним околностима, трошкови позајмљивања се укључују у цену коштања залиха. Те околности су утврђене допуштеним алтернативним поступком из МРС 23 Трошкови позајмљивања.

Цена коштања залиха ставки које обично нису међусобно заменљиве или услуга које су произведене и подељене на посебне пројекте утврђује се путем јасне идентификације сваког појединачног трошка.

Јасна идентификација трошкова значи да су специфични трошкови додељени идентификованим ставкама залиха. То је одговарајући поступак за ставке које су подељене на специфичне пројекте, без обзира на то да ли су купљене или произведене.

Залихе недовршене производње и готових производа мере се по цени коштања, а излаз залиха се утврђује методом просечне пондерисане цене.

Према методи пондерисаног просека, цена коштања сваке ставке одређује се на основу пондерисаног просека цене коштања сличних ставки на почетку периода и цене коштања сличних ставки које су набављене или произведене током тог периода. Просек се рачуна приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Могуће је да цена коштања залиха не може да се поврати ако су те залихе оштећене, ако су постале у целини или делимично застареле или ако је њихова продајна цена мала. Могуће је да цена коштања не може да се поврати и ако се повећају процењени трошкови који ће настати у вези са продајом.

Пракса отписивања залиха испод њихове цене коштања до нето продајне вредности у складу је са становиштем да средства не треба да се искључују у износима који су већи од оних за које се очекује да ће се остварити од њихове продаје или употребе.

Залихе се обично отписују до нето продајне вредности на појединачној основи. Међутим, у неким околностима прикладно је да се сличне или повезане ставке групишу. То може бити случај са ставкама залиха које се односе на исту производну линију, који имају сличну намену или коначну употребу, које се производе и пласирају на тржишту на истом географском подручју и које не могу да се практично процене одвојено од других ставки у тој производној линији. Није одговарајуће да се залихе отписују по групама залиха, на пример, готови производи или све залихе у одређеној привредној грани или географском сегменту. Пружаоци услуга обично групишу трошкове по свакој услузи за коју ће се наплаћивати посебна продајна цена. Према томе, свака таква услуга третира се као посебна ставка.

Краткорочна потраживања обухватају потраживања од купаца зависних и повезаних правних лица и осталих купаца у земљи и иностранству по основу продаје производа, робе и услуга.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вредности и остале краткорочне пласмане са роком доспећа, односно продаје до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса.

Краткорочна потраживања од купаца мере се по вредности из оригиналне фактуре. Ако се вредност у фактури исказује у стварној валути, врши се прерачунавање у извештајну валуту по курсу важећем на дан трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказује се као курсна разлика у корист прихода или на терет расхода. Потраживања исказана у иностранској валути на дан биланса прерачунавају се према важећем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

Краткорочни финансијски пласмани који се не држе ради трговања мере се по амортизованој вредности, не узимајући у обзир намеру предузећа да их држи до доспећа.

Уколико постоји вероватноћа да предузеће неће бити у стању да наплати све доспеле износе (главницу и камату) према уговорним условима за дате кредите, потраживања или улагања која се држе до доспећа која су исказана по амортизованој вредности, настао је губитак због обезвређивања или ненаплативих потраживања. Висина губитка утврђује се као разлика између исказаног износа средстава и садашње вредности очекиваних будућих токова готовине есконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента (износ који може да се поврати). Токови готовине који се односе на краткорочна потраживања обично се не есконтују. Исказани износ средстава умањује се до његове процењене вредности која може да се поврати било директно, било коришћењем рачуна исправке вредности. Износ губитка укључује се у нето добитак или губитак периода.

Индиректан отпис финансијских средстава врши се применом матрице у складу са параграфом МСФИ 9 – Финансијски инструменти, што подразумева следеће кораке:

- израчунавање процента наплате по кварталима у односу на укупну наплату извештајног периода;
- израчунавање износа који нису наплаћени на дан 31.03; 30.06; 30.09; и 31.12.;

- израчунавање % обезвређења на начин да се вредност укупне продаје за извештајни период подели са износом ненаплаћених финансијских средстава на крају сваког периода наведених у предходној тачки;
- сачињавање структуре наплате потраживања, као: недоспело, кашњење од 30 до 90 дана, од 91 до 180 дана, преко 180 дана;
- очекивани кредитни губитак израчунава се тако што се % обезвређења утврђен на чин описан у тачки 3 примени на структуру наплате дефинисане у тачки 4.

Уколико се у наредном периоду износ губитка због обезвређења умањи, врши се укидање губитка корекцијом рачуна исправке вредности и признавање прихода.

Друштво је урадило прву примену МСФИ 9 у 2020. години и прокњижило ефекте овог стандарда.

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности предузећа и добитке. Приходи од уобичајених активности су приходи од продаје робе, производа и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од субвенција, дотација, регреса, компезација и повраћаја дажбина по основу продаје робе, производа и услуга, приходи од доприноса и чланарина и други приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи, независно од времена наплате.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности предузећа. Добици представљају повећања економских користи и као такви по природи нису различити од прихода. Добици укључују добитке проистекле из продаје дугорочних средстава, нереализоване добитке, на пример, оне што проистичу из ревалоризације вредности папира и оне што резултирају из пораста исказане вредности дугорочних средстава. Добици се приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће расходе.

Различите врсте средстава могу да буду примљене или увећане преко прихода: примери укључују готовину, потраживања и робу и услуге које су примљене у замену за испоручене производе и услуге. Приходи такође могу настати из измирења обавеза. На пример, предузеће може да испоручи робу и пружи услуге ради измирења обавеза по основу отплате преосталог дуга. Отпис потраживања врши се по одлуци Надзорног одбора а на предлог финансијске службе за коју је процељено да се не могу наплатити због тешкоћа у пословању дужника као и утужених потраживања.

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности друштва и губитке. Трошкови који проистичу из уобичајених активности предузећа укључују расходе директног материјала и робе и друге пословне расходе (трошкови осталог материјала, производне услуге, резервисања, амортизација, нематеријални трошкови, порези и доприноси правног лица независни од резултата, бруто зараде и остали лични расходи), независни од момента плаћања.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности предузећа. Губици представљају смањење економских користи и као такви нису по својој природи различити од других расхода.

Губици укључују, на пример, оне који су последица катастрофа, као што су пожар и поплава, али и оне који су произашли из продаје дугорочних средстава. Дефиниција расхода, такође укључује нереализоване губитке, на пример, оне произашле из ефеката пораста курсева стране валуте у вези са задуживањем предузећа у тој валути. Када се губици признају у билансу успеха, признају се посебно, због тога што је сазнање о њима корисно при доношењу економских одлука. Губици се обично приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће приходе.

Трошкови позајмљивања су камате и други трошкови који настају у предузећу у вези са позајмљивањем финансијских средстава. Трошкови позајмљивања могу да укључе:

- (а) камату на дозвољено прекорачење на рачуну и краткорочна и дугорочна позајмљивања;
- (б) амортизацију есконта или премија у вези са позајмљивањем;
- (ц) амортизацију споредних трошкова насталих у вези са аранжманом позајмљивања;
- (д) финансијске трошкове по основу финансијског лизинга који се признају у складу са МРС 16 лизинг и
- (е) курсне разлике које произилазе из позајмљивања износа у иностраној валути, у оној мери у којој се оне сматрају корекцијом трошкова камата.

Трошкови позајмљивања признају се као расход у периоду у којем су настали, без обзира на то како се позајмљена средства користе.

Финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, краткорочни кредити и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року до годину дана, од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- а) предаје готовине или другог финансијског средства другом предузећу или
- б) размене финансијских инструмената са другим предузећем под потенцијално неповољним условима.

Предузеће може да има уговорну обавезу која може да се измири било плаћањем финансијским средствима, било плаћањем сопственим акцијама. У том случају, уколико број акција који је потребан за измирење обавеза варира са променама њихове поштене вредности, тако да се плаћање врши у износу поштене вредности акција који је једнак износу поштене вредности, акција који је једнак износу уговорене обавезе, ималац обавеза није изложен добитку или губитку насталом услед промене цена његових акција. Таква обавеза се рачуноводствено обухвата као финансијска обавеза предузећа.

Приликом почетног признавања предузеће мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је примљена за њу. Трасакциони трошкови се укључују у почетно мерење свих финансијских обавеза.

Након почетног признавања, предузеће мери све финансијске обавезе које држи ради трговања и деривата који представљају обавезе које мери по поштеној вредности.

Смањење обавеза по основу закона, ванпарничног поравнања и сл. врши се директним отписивањем.

Дугорочно резервисање се признаје када:

- а) предузеће има обавезу (правну или страну) која је настала као резултат прошлог догађаја;
- б) је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза и
- ц) износ обавезе може поуздано да се процени.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје.

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, резервисања за трошкове обнављања природних богаства, резервисања за задржане кауције и депозите, резервисања за трошкове реструктурирања предузећа, резервисања за пензије, и остала дугорочна резервисања за покрића обавеза (правних или стварних), насталих као резултат прошлих догађаја, за које је вероватно да ће изазвати одлив ресурса који садрже економске користи, ради њиховог измиривања и које се могу поуздано проценити (на пример, спорови у току), као и резервисање за издате гаранције и друга јемства.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама, а њихово смањење, односно укидање врши се у корист прихода.

Резервисања се не признаје за будуће пословне губитке. Резервисања се разликују од других обавеза као што су, на пример, обавезе према добављачима и обрачунате обавезе, јер је код њих присутна неизвесност у погледу рока настанка или износа будућих издатака који су потребни за измирење.

Мерење резервисања врши се у износу који је признат као резервисање и он представља најбољу процену издатака који је потребан за измирење садашње обавезе на дан биланса стања.

Резервисање се испитује или на дан сваког биланса стања и коригују тако да одражавају најбољу садашњу процену. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе, резервисање се укида.

Тамо где је учинак временске вредности новца значајан, износ резервисања представља садашњу вредност издатка за које се очекује да ће бити потребни за измирење обавезе.

Због временске вредности новца, резервисања у вези са одливима готовине који настају одмах после дана биланса стања штетније су од оних где одливи готовине у истом износу настају касније. Резервисања се, дакле, дисконтују, тамо где је учинак значајан.

Дисконтна стопа је стопа пре опорезивања која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризика специфичних за обавезу.

Дисконтна стопа не одражава ризике за које су процене будућих токова готовине.

Порез на добит

Обавеза за порез на добит рачуноводствено се обухвата као збир текућег и одложеног пореза.

Текући порез је износ обрачунатог пореза на добит за плаћање, који је утврђен у пореској пријави за порез на добит, у складу са пореским прописима.

Вредновање текућих пореских обавеза врши се у износу који се очекује да ће бити плаћен надлежном пореском органу (враћен од стране пореског органа).

Износ текућег пореза који није плаћен признаје се као обавеза текуће године.

Више плаћен порез за текући и предходни период од износа доспелог за плаћање признаје се као средство (потраживање).

Одложени порез представља износ који је повратив или платив у будућем периоду, а настао је као резултат трансакција и догађаја из предходних периода. Такав порез настаје на основу разлике између износа средстава и обавеза који су признати у билансу стања и признавање тих износа од стране пореских органа и преноса неискоришћених пореских губитака и пореских кредита.

Одложене пореске обавезе настају на основу сталних средстава која подлежу амортизацији када је њихова књиговодствена вредност већа од пореске основице.

Приликом примене метода ревалоризације на некретнине опорезива привремена разлика се јавља у износу евидентираних ревалоризационих резерви у конкретном обрачунском периоду.

Одложена пореска обавеза утврђује се тако што се пореска стопа примењује на опорезиве привремене разлике. Признавање одложених пореских обавеза безусловно се врши у износу у којем су оне утврђене.

Одложено пореско средство признаје се по основу:

- пренетих пореских губитака;
- сталних средстава која подлежу амортизацији, када је књиговодствена вредност мања од пореске основице за обрачун амортизације;
- пренетих неискоришћених пореских кредита по основу улагања у основна средства;
- резервисања за отпремнине, када расход није признат у пореском билансу у периоду у ком је обрачунат, али ће бити признат у будућем периоду у ком ће отпремнина бити исплаћена;

- расход од обезвређења имовине који није признат у пореском билансу текућег периода, али ће се признати у пореском периоду кад та имовина буде отуђена, употребљена или оштећена услед више силе;
- расход на име јавних прихода који нису плаћени у пореском периоду;
- неискоришћеног пореског кредита по основу међукомпанијских дивиденди, који се може пренети на терет добити из будућих обрачунских периода;
- расход на име примања запосленог која се сматрају зарадом која се не признају у пореском билансу јер нису исплаћена, и
- дугорочних резервисања која се у пореском билансу не признају онда када су обрачунати, већ у периоду у којем је извршена њихова реализација.

Одложено средство се утврђује тако што се важећа пореска стопа примењује на одбитне привремене разлике. Одложена пореска средства обавезно се утврђују, али се њихово признавање врши само уколико постоји разумна процена да ће у наредном периоду бити остварен добитак на основу чијег опорезивања она могу да буду употребљена.

Функционална валута и валута приказивања Друштва у складу са МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева је динар.

Материјално значајном грешком сматра се грешка која је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама већа од 3% пословних прихода.

ПОЛИТИКА ЗАШТИТЕ ОД РИЗИКА

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања, као и дугорочни и краткорочни кредити, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Друштва. У нормалним условима пословања, Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Финансијски ризик значи несталност или нестабилност приноса, која може довести до неочекиваних новчано-вредносних губитака. Настајање ризика резултат је динамичних економских промена које су резултат развоја у свим сегментима пословања. У динамичним условима настају економске промене које није могуће са сигурношћу предвидети због недостатка потпуног знања о тим променама у будућности. То значи да предузеће треба да истражује, предвиђа и планира будуће услове пословања, чиме се стиче више знања о могућим променама које му омогућавају бољу процену, а тиме и смањење ризика.

Целокупно пословање предузећа везано је за могућност настанка ризика. Због тога је важно да менаџмент буде свестан ризика, да познаје и предузима мере на време за предупређење ризика, и треба да буде у стању да управља ризиком. Менаџмент предузећа треба да буде стручан, односно да добро познаје врсте ризика, јер погрешни пословни потези могу да донесу штету предузећу. Тежиште предузетих мера и активности треба да буде у спречавању настанка ризика односно отклањању или ублажавању ризика ако се он појави. Предузеће је у свом пословању изложено различитим врстама финансијског ризика: тржишни ризик, кредитни ризик и ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Тржишни ризик се односи на ризик промене тржишних цена, промене курсева страних валута и промена каматних стопа, који могу да утичу на висину прихода Друштва или вредност његових финансијских инструмената. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса Друштва.

Постоје три врсте тржишног ризика:

Ризик од промене каматне стопе настаје кад је предузеће изложено разним ризицима који кроз ефекте промена каматних стопа делује на његов финансијски положај и токове готовине.

Ризик од промене девизног курса проистиче из пословања на страним тржиштима, што значи да нежељене промене паритетног односа страних валута у односу на домаћу могу проузроковати знатне губитке у спољнотрговинским трансакцијама. Такође и пословање са различитим валутама, односно диспаритет курса ЕУР и УСД може да доведе до одређених ризика.

ХК „КРУШИК“ а.д. највећи део своје производње реализује на страним тржиштима. Због немогућности плаћања и наплате у УСД, извоз и увоз се реализује у ЕУР. Да би се заштитио од ових ризика, уговара веће авансе са ино-купцима. Како би се заштитио од промене курса ХК „КРУШИК“ а.д. и у овој години мора водити рачуна приликом закључења уговора са испоручиоцима, да на њих пренесе иста права и обавезе, који су дефинисани у уговорима са купцима.

Ризик од промена цена може да настане услед промена и поремећаја на тржишту. Друштво мора да се заштити од повећања цена инпута у процесу производње, да учини своје трошкове стабилним и оптимизира своју политику цена и приходе.

ХК „КРУШИК“ а.д. у 2024. години је настојао да од купаца обезбеди већи бескаматни аванс.

Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик промене кредитне способности клијената друштва који може утицати на промену вредности његове финансијске имовине.

Екстремни случај кредитног ризика је када купац не може или не жели да плати своје обавезе. Друштво на више начина обезбеђује наплату својих потраживања.

Настоји да обезбеди 100% наплату пре испоруке производа купцима, или да потраживање буде обезбеђено путем акредитива, гаранције првокласне банке или меницама.

ХК „КРУШИК“ а.д. у циљу обезбеђења континуитета у снабдевању потребним репроматеријалом својим дугогодишњим испоручиоцима пружа помоћ која се састоји у давању аванса и техничке помоћи. Начин сарадње са овим испоручиоцима регулише се закључењем одговарајућих уговора. Наплату кредита који су одобрени запосленима у предузећу треба обезбедити путем административне забране, а код запослених који напуштају друштво, уговором обезбедити исплату целокупног износа пре одласка.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности плаћања везује се за погоршање способности Друштва да уредно плаћа све обавезе из пословања. Због специфичности производног програма и другог процеса производње, да би се заштитило од ризика смањења ликвидности, предузеће мора да на време обезбеди потребна финансијска средства, како се не би угрозило одвијање процеса производње. У оваквој ситуацији све набавке су строго контролисане и реализоване по приоритету. Посебна пажња је посвећена залихама материјала и алата. Пре набавке проверава се стање залиха, да не би дошло до дуплирања а самим тим и до повећања обавеза и погоршања ликвидности.

Руководство Друштва управља ризиком ликвидности на начин који му обезбеђује да Друштво у сваком тренутку испуњава све своје обавезе. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Судски спорови

Друштво има активних радних спорова и парничних спорова у својству тужиоца и у својству туженог. ХК „КРУШИК“ А.Д. Ваљево има следеће спорове:

- 42 радних спорова које физичка лица по различитим основама воде против друштва. Преостали дуг које друштво има по том основу износи 13.250.53,81 динара. 6 спорова које физичка лица по другим основама воде против друштва. Преостали дуг које друштво има по том основу износи 6.423.970,42 динара.
- 2 привредна спора по различитим основама воде се против ХК „Крушик“ А.Д. Ваљево. Преостали дуг које друштво има према правним лицима износи 92.816.226,59 динара.
- 7 спорова које ХК „Крушик“ А.Д. Ваљево води против других привредних субјеката. Друштво потражује од правних лица износ од 375.669.538,81 динара.
- 4 спора које ХК „Крушик“ А.Д. Ваљево води против физичких лица. Друштво потражује од физичких лица 4.865.318,00 динара.

Резервисања по основу судских спорова су вршена у 2024. години.

Хипотеке и залога

Друштво има уписане хипотеке у корист следеће пословне банке:

- Српске банке а.д. на следећим објектима: Пресерај, Ватрогасни дом, Диспанзер медицине рада, Пословни простор у приземљу зграде бр.1 у ул. Карађорђевој 131 у Ваљеву, Представништво у Београду, Централна Фарбара, Метролошка лабораторија. Укупна вредност уписаних хипотека износи око 3,4 милиона ЕУР у складу са два Оквирна уговора о обезбеђењу пласмана закључена са Српском банком. На дан 31.12.2024. године Друштво нема финансијских обавеза према Српској банци те су у складу са тим покренуте активности да се предметне хипотеке бришу.
- Друштво нема уписаних залога.

5. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У хиљадама динара

НАБАВНА ВРЕДНОСТ	Улагања у развој	Концесија, патенти и лиценце	Софтвери и остала права	Укупно
Почетно стање 01.01.2024. године	24.563	33	18.780	43.376
Нова улагања			472	472
Расход			(3.790)	(3.790)
Крајње стање 31.12.2024. године	24.563	33	15.462	40.058
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ				
Почетно стање 01.01.2024. године	24.563	33	18.780	43.376
Амортизација			3	3
Расход			(3.790)	(3.790)
Крајње стање 31.12.2023. године	24.563	33	14.993	39.589
НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ				
31.децембар 2024. год.			469	469
31.децембар 2023. год.			0	0

Амортизација нематеријалних улагања евидентирана је у оквиру трошкова амортизације, напомена бр. 31.

6. Некретнине, постројења и опрема

у хиљадама динара

НАБАВНА ВРЕДНОСТ	Земљиште	Грађ.објекти	Постројења и опрема	Инвестиц. некретнине	НПО у припреми	Остала ОС	Аванси	Улагања на туђим сред.	Укупно
Почетно стање 01.јануар 2024	1.475.542	1.988.925	1.769.010	372.071	815.532	244.655	55.964	7.606	6.729.305
Нова улагања	640	282.329	164.779	915	686.063		456.266		1.590.992
Активирање			363.837		(565.180)				(201.343)
Расходовање			(1.571)						(1.571)
Продаја		(21.308)							(21.308)
Мањак									
Остало	(6.112)	(180)				(244.655)	(236.577)		(487.524)
Крајње стање 31.децембар 2024	1.470.070	2.249.766	2.296.055	372.986	936.415	0	275.653	7.606	7.608.551
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ	Земљиште	Грађ.објекти	Постројења и опрема	Инвестиц. некретнине	НПО у припреми	Остала ОС	Аванси	Улагања на туђим сред.	Укупно
Почетно стање 01. јануар 2024.		67.713	158.516						226.229
Амортизација		78.844	137.309		15.719				231.872
Остало		(180)	59						(121)
Продаја		(1.403)	(51)						(1.454)
Расходовање			(399)						(399)
Крајње стање 31.децембар 2024		144.974	295.434		15.719				456.127
НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ	Земљиште	Грађ.објекти	Постројења и опрема	Инвестиц. некретнине	НПО у припреми	Остала ОС	Аванси	Улагања на туђим сред.	Укупно
31.децембар 2024.	1.470.070	2.104.792	2.000.621	372.986	920.696	0	275.653	7.606	7.152.424
31.децембар 2023.	1.475.542	1.921.212	1.610.494	372.071	815.532	244.655	55.964	7.606	6.503.076

Повећања грађевинских објеката односи се на:

- грађевинске радове на санацији објекта Механичка/ Наменске у вредности од 52.391 хиљаде динара, грађевинске објекте на санацији и осталим грађевинским радовима на објекту Барутна радионица у вредности од 33.566 хиљаде динара, грађевинске радове на уређењу хола и амфитеатра, санацији крова и тавана и остале радове на објекту Управне зграде у износу од 81.281 хиљада динара,
- изградња два нова магацина у вредности од 40.853 хиљада динара
- остале грађевинске објекте у износу од 74.238 хиљаде динара.

Повећања у оквиру опреме односе се на:

- активирање опреме у износу од 363.837 хиљада динара
- нове набавке опреме у износу од 164.779 хиљада динара.

Амортизација је обрачуната применом пропорционалног метода и ефекти амортизације евидентирани су у оквиру трошкова амортизације (веза Напомена бр.31).

Стопа отписа грађевинских објеката је 6,44%, а стопа отписа опреме је 12,87%.

Смањење вредности некретнина постројења и опреме у припреми односи се на обрачунату амортизацију објеката у износу од 51.761 хиљада динара. Наведено смањење је евидентирано кроз корекцију почетног стања.

У првој половини 2023. године Друштво је извршило измену рачуноводствених политика као и нову процену некретнина, постројења и опреме по фер вредности на дан 31.12.2022. године. Наведена процена и одговарајућа књижења у пословним књигама Друштво је евидентирало корекцијом почетног стања у 2023-ој години. Друштво је у току 2024. године ангажовало независног проценитеља како би се поново извршила процена фер тржишне вредности целокупне имовине, обавеза и капитала са стањем на дан 30.06.2024. године, која у односу на претходне процене фер вредности сада укључује и процену нематеријалне имовине, односно документацију која је у поседу Друштва, интелектуалну својину Друштва, патенте, know-how и др. Израда извештаја о процени фер тржишне вредности целокупне имовине, обавеза и капитала са стањем на дан 30.06.2024. године је у завршној фази, односно Друштво је добило Нацрт извештаја о процени фер вредности целокупне имовине, обавеза и капитала на дан 30.06.2024. године у коме процењена фер вредност капитала по методи дисконтованих новчаних токова износи 275 милиона евра.

7. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Учешће у капиталу – бруто	238.643	225.616
Исправка вредности учешћа у капиталу	(42.313)	(42.313)
Учешће у капиталу – нето	196.330	183.303
Остали дугорочни финансијски пласмани – стамбени кредити - бруто	9.231	9.613
Исправка вредности осталих дугорочних пласмана	(239)	(239)
Остали дугорочни финансијски пласмани – нето	269.139	245.558
Укупно	465.469	428.861

На основу члана 23. Закона о становању, врши се ревалоризација отплатних рата за станове за уговоре заључене од 19.07.1994. године до 31.12.2019. године. Ревалоризација се обрачунава према кретању потрошачких цена у Републици у полугодишту, а највише до висине раста просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици за обрачунски период.

Члан 23. Закона о становању који се односи на ревалоризацију и даље се примењује, јер ова одредба Закона није престала да важи ступањем на снагу Закона о становању и одржавању зграда 31.12.2016.године.

У оквиру осталих дугорочних финансијских пласмана који износе 269.139 хиљада динара, највећи износ односи се на ГАЕТ у износу од 212.843 хиљада динара. У 2021. години извршена је рекласификација потраживања од наведеног инопкупца са конта 2050 – Купци у иностранству на конто 052 – Потраживања по понову продаје на робни кредит.

Учешћа у капиталу односе се на:

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Учешћа у капиталу зависних правних лица		
Учешће у капиталу придружених правних лица	156.817	143.966
Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	39.513	39.337
Укупно	196.330	183.303

УЧЕШЋЕ У КАПИТАЛУ

Учешће у капиталу осталих зависних правних лица

		У хиљадама динара	
	% учешћа	2024.	2023.
Ковачки центар	49,00 %	156.817	143.966
Учешћа у капиталу зависних правних лица		156.817	143.966
Тара Аеро анд Дефенце	7,082%	38.787	38.840
Продуктс а.д. Мојковац			
Српска банка	0,00004%	1	1
Дунав осигурање	0,0023%	725	496
Свега		39.513	39.337
Укупно		196.330	183.303

У оквиру учешћа у капиталу са повезаним правним лицем „Ковачки центар“ д.о.о Ваљево извршено је усаглашавање са АПР-ом, докњижен је износ од 12.851 хиљаду динара, а који се односи на курсну разлику.

8. ЗАЛИХЕ

У оквиру залиха исказане су следеће позиције:

у хиљадама динара

	2024.	2023.
Материјал	5.474.725	3.591.805
Недовршена производња	4.938.572	4.080.335
Готови производи	1.369.567	1.459.864
Трговачка роба	39.897	16.251
Дати аванси за залихе	4.742.435	2.768.506
Исправка вредности датих аванса за залихе	(11.994)	(11.905)
УКУПНО	16.553.202	11.904.856

Материјал се састоји од:

у хиљадама динара

	2024.	2023.
Материјал	4.850.914	3.057.466
Алат и инвентар	1.110.940	929.347
Исправка вредности алата и инвентара	(487.129)	(395.008)
УКУПНО	5.474.725	3.591.805

Извршена је корекција почетног стања залиха материјала по основу урађене рекалкулације просечне цене залиха при чему је утврђен ефекат смањења залиха материјала од 15.783 хиљаде динара.

У оквиру материјала евидентирано је:

у хиљадама динара

	2024.	2023.
Сировине и основни материјал	4.610.336	2.894.227
Материјал у обради, доради и манипулацији	239.707	161.757
Залихе горива и мазива	-	310
Залихе канцеларијског материјала	871	1.172
УКУПНО	4.850.914	3.057.466

У оквиру алата и инвентара евидентирано је:

у хиљадама динара

	2024.	2023.
Ситан инвентар на залихи	23.394	21.215
Залихе контролника и алата	554.641	466.381
Амбалажа на залихи	45.768	46.735
Ауто гуме на залихи	8	8
Ситан инвентар у употреби	149.588	107.027
Специјални алати у употреби	333.423	283.432
Ауто гуме у употреби	4.118	4.549
Укупно	1.110.940	929.347
Исправка вредности ситног инвентара у употреби	(149.588)	(107.027)
Исправка вредности специјалног алата у употреби	(333.423)	(283.432)
Исправка вредности ауто гума у употреби	(4.118)	(4.459)
Укупно исправка вредности	(487.129)	(395.008)

Увидом у књиговодствену евиденцију залиха утврђено је да се на залихама налазе и залихе старије од годину дана. Стручне службе Друштва извршиле су анализу залиха старијих од годину дана приликом чега је утврђено да су ове залихе и даље употребљиве и да нема елемената за њихово обезвређење.

9. ЗАЛИХЕ НЕДОВРШЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА

У хиљадама динара

	2024.
Почетно стање залиха недовршене производње	4.080.335
Повећање у току године	858.237
Стање на крају пословне године	4.938.572
Почетно стање залиха готових производа	1.459.864
Смањење у току године	90.297
Стање на крају пословне године	1.369.567

Након урађене рекалкулације просечне цене залиха материјала и повећања трошкова основног материјала, урађен је обрачун производње при чему је утврђен ефекат корекције обрачуна залиха кроз повећања вредности залиха недовршене производње и готових производа у вредности од 7.190 хиљада динара, тако да укупно повећање вредности залиха недовршене производње и готових производа износи 767.940 хиљада динара.

Залихе недовршене производње и готових производа усаглашене су са пописаним стањем на дан састављања финансијских извештаја.

10. РОБА

У оквиру залиха робе исказано је:

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Роба у магацину	21.358	21.357
Роба у промету на мало	993	993
Роба у транзиту	17.639	34.741
Укупно	39.990	57.091
Укалкулисани ПДВ по општој стопи	127	127
Укалкулисани ПДВ по посебној стопи	(139)	(139)
Укалкулисана разлика у цени	(81)	(40.828)
УКУПНО	39.897	16.251

Смањење вредности робе у транзиту извршено је након усаглашавања стања робе и искњижења у вредности од 17.102 хиљаде динара корекцијом почетног стања.

ПЛАЋЕНИ АВАНСИ ЗА ЗАЛИХЕ И УСЛУГЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Дати аванси за залихе и услуге на домаћем тржишту	2.327.390	1.415.501
Дати аванси залихе и услуге у иностранству	2.144.731	1.074.925
Дати аванси - нефактурисани	258.320	266.18
Спорни дати аванси	12.046	11.905
Исправка датих аванса	(12.046)	(11.905)
УКУПНО	4.730.441	2.756.601

11. ПОТРАЖИВАЊА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Купци у земљи – матична и зависна правна лица	63	-
Купци у земљи-остала повезана правна лица	-	-
Купци у иностранству-остала повезана лица	14.295	12.532
Купци у земљи	219.037	1.036.881
Купци у иностранству	293.451	153.678
Исправка вредности купаца у земљи-матична и зависна правна лица	(63)	-
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(20.543)	(20.646)
Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству	(70.859)	(86.676)
Исправка вредности-обезвређење МСФИ 9	(2.340)	-
I ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА	433.041	1.095.769
Потраживања од извозника	23.917	22.535
Исправка вредности потраживања од извозника	(11.494)	(10.823)
Исправка вредности потраживања од извозника-обезвређење МСФИ9	-	-
II ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	12.423	11.712
Потраживања од запослених	588	20
Потраживања за штету	5.512	5.512
Потраживања од државних органа и организација	2.018	115.469
Остала потраживања	511.575	380.234
Исправка вредности других потраживања	(230.006)	(229.744)
III СВЕГА ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	289.687	271.491
IV ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	375.627	101.669
V УКУПНО (II+III+IV)	677.737	384.872
УКУПНО ПОТРАЖИВАЊА (I+V)	1.110.778	1.480.641

До смањења вредности потраживања од купаца у иностранству дошло је услед затварања фактуре из примљеног аванса. Наведена исправка евидентирана је кроз корекцију почетног стања смањењем потраживања као и смањењем обавезе за примљене авансе у износу од 43.904 хиљаде динара.

Применом обрачуна у складу са МСФИ 9 извршена је исправка потраживања на следећим контима: 2040 купци у земљи, наведени ефекат износи 2.170 хиљада а на конту 2050 купци у иностранству наведени ефекат износи 170 хиљада динара.

На основу Одлуке Надзорног одбора бр. 2 од 27.01.2025. године о усвајању Извештаја о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2024. године, из књиговодствене евиденције искњижено је 44.840 хиљада динара са конта 2250 – Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају, сходно члану 6 Уговору о конверзији потраживања у капитал бр. 01.Бр.450/3625/22 од 10.06.2022.године.

У оквиру осталих потраживања евидентирани су у највећем износу:

- Пенали које је друштво зарачунало пословном партнеру по основу накнаде штете услед кашњења у испоруци робе у износу од 222.454 хиљаде динара
- Због неизмирених пореза и доприноса у периоду од септембрга 2020. године до марта 2022. године (измирене су обавезе за порез и доприносе на зараду за фебруар 2021. године, други део априла 2021. године и други део марта 2022. године), Друштво је повезивало стаж одређеном броју запослених (ради овере здравствених књижица, одласка у пензију, породилама и сл.) слањем појединачних пореских пријава услед чега је дошло до „дуплирања“ пореза и доприноса за наведене запослене (и по основу збирне пореске пријаве која је послата у периодима када је зарада обрачуната и када су евидентирани и обавеза и трошак по овом основу, тако и по основу појединачних пореских пријава). Како не би дошло до дуплирања трошка, износ од 239.550 хиљада динара евидентиран је на конту Остала потраживања, а исти ће бити затворен у тренутку када се реши проблем неизмирених пореза и доприноса и када буду извршене измене збирних пореских пријава.
- У оквиру осталих потраживања извршено је прекњижење потраживања од Републичког фонда за здравствено осигурање за боловања преко месец дана на konto активних временских разграничења (унапред обрачунати приход) из разлога што рефундација боловања преко месец дана не рефундира се месец за месецом. Наведено прекњижење износи 85.507 хиљада динара

КУПЦИ У ЗЕМЉИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Југоимпорт СДПР, Београд	19.137	758.079
Ромакс Трејд	86.418	86.535
Компанија Слобода, Чачак	29.694	35.991
Техничко ремонтни завод	10.181	9.884
Прва искра наменска	-	7.642
Софаг д.о.о.	-	81.497
Трајал корпорација	-	20.016
Партизан ТЕХ	-	3.648
Зенитпром	-	11
Валир	33.448	-
Остали	40.159	33.578
Исправка вредности од купаца у земљи	(22.713)	(20.646)
Укупно	196.324	1.016.235

КУПЦИ У ИНОСТРАНСТВУ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
International Golden Group PJSC	197.760	56.242
Guma - Co	9.415	9.680
Unis Gineks	-	282
Остали купци у иностранству	86.276	87.474
Исправка вредности од купаца у иностранству	(71.029)	(86.676)
Укупно	222.422	67.002

ПОТРАЖИВАЊА ОД ИЗВОЗНИКА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Tehnoremont	12.168	11.457
Vectura Trans	266	266
Сумњива и спорна потраживања	11.483	11.812
Исправка вредности потраживања од извозника	(11.494)	(10.823)
Укупно	12.423	11.712

12. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Остали краткорочни финансијски пласмани-део дугорочних потраживања који доспева за плаћање у наредној години-стамбени зајмови запосленима	3.219	3.156
Укупно	3.219	3.156

13. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Текући рачуни	2.385.011	2.444.605
Благајна	3	138
Девизни рачуни	4.304.798	1.054.693
Остала новчана средства	8.958	8.970
Укупно	6.698.770	3.508.406

14. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Порез на додату вредност-претходни порез	375.627	101.669
Активна временска разграничења	247.314	161.889
Укупно	622.941	263.558

АВР - највећи део се односи на разграничене трошкове по уговорима које друштво има са пословним партнерима, као и потраживања од РФЗО-а за рефундацију боловања преко месец дана.

15. КАПИТАЛ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Основни капитал	4.606.898	4.437.698
Резерве	28.534	28.534
Ревалоризационе резерве	2.071.223	2.094.451
Актуарски губици	(24.703)	-
Нереализовани губици по основу ХОВ	(127.755)	(127.931)
Добитак текуће године	3.438.622	148.868
Нераспоређени добитак ранијих година	25.172	1.943
Губитак текуће године	-	-

Губитак ранијих година

Укупно

(3.348.603)	(3.497.471)
6.669.388	3.086.092

Приликом продаје и расходања основних средстава дошло је до смањења ревалоризационих резерви у корист повећања нераспоређеног добитка из ранијих година у износу од 23.229 хиљаде динара.

ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Акцијски капитал	4.115.840	3.946.640
Друштвени капитал	491.058	491.058
Укупно	4.606.898	4.437.698

АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Власничка структура на дан састављања финансијских извештаја:

У хиљадама динара

Назив акционара	Врста акција	% учешћа на дан 31.12.2024	31.12.2024
Акционар- Републике Србије	обичне	30,82	1.268.440
Акционар- Фонд за развој	обичне	6,87	282.780
Акционар – Град Ваљево	обичне	20,06	825.510
Акционар –Национална служба за запошљавање	обичне	4,91	201.980
Акционар-Републички фонда за здравствено осигурање	обичне	11,50	473.530
Акционар-Град Београд	обичне	0,10	4.360
Акционар-Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање	обичне	25,74	1.059.240
Укупно		100,00	4.115.840

ХК „КРУШИК” а.д. је затворено акционарско друштво, као такво не котира се на берзи.

- У току 2024. године на основу Уговора о конверзији потраживања у капитал пов.бр. 20/01-953 од 01.07.2024. године закључен између Републике Србије – Министарства одбране и Холдинг корпорације „Крушик“ а.д. Ваљево извршена је конверзија потраживања Министарства одбране у улог Републике Србије у основном капиталу ХК „Крушик“ а.д. Ваљево у износу од 169.206.682,99 динара што представља једну десетину обавезе по основу позајмице добијене за финансирање инвестиционих пројеката (1. рата). У складу са наведеним уговором извршен је упис повећања капитала Р. Србије код Друштва у Централном регистру ХоВ 30.08.2024. године и АПР-у 10.09.2024.године.

РЕЗЕРВЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Статутарне и друге резерве	28.534	28.534
Укупно	28.534	28.534

РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023
Ревалоризационе резерве	2.071.223	2.094.451
Укупно	2.071.223	2.094.451

До смањења ревалоризационих резерви дошло је услед расхоровања и продаје основних средстава и усаглашавања површина земљишта са катастром непокретности која су били предмет процене у предходним годинама.

АКТУАРСКИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ

У хиљадама динара

	2024.	2023
Актуарски губици	24.703	-
Укупно	24.703	-

Друштво је по основу обрачуна резервисања за отпремнине исказало актуарски губитак у износу од 24.703 хиљаде динара.

ДОБИТАК

У хиљадама динара

Нераспоређен добитак ранијих година	25.172
Добитак текуће године	3.438.622
Укупно	3.463.794

Приликом продаје и расходања основних средстава дошло је до смањења ревалоризационих резерви у корист повећања нераспоређеног добитка из ранијих година у износу од 23.229 хиљада динара, тако да укупна нераспоређена добит из ранијих година износи 25.172 хиљада динара.

16. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Дугорочне обавезе које се могу конвертовати у капитал (Напомена бр. 3)	267.372	270.019
Дугорочни кредити у земљи	1.353.654	1.522.860
Остале дугорочне обавезе	6.844	27.394
Укупно	1.627.870	1.820.273

17. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Резервисања за отпремнине приликом одласка у старосну пензију/резервисања за трошкове судских спорова – почетно стање	171.231	108.364
Повећање у току године по основу резервисања извршених у току године	104.126	61.046
Укидање током године		
Искоришћена резервисања током године	(29.487)	(47.364)
Укупно	245.870	122.046

Промена резервисања по почетном стању у износу од 49.185 хиљада динара извршена је преко конта 5920- Расходи по основу исправке грешке из ранијих година због ненамерне грешке у обрачуна резервисања за отпремнине у 2023. години (у 2023. години примењена погрешна дисконтна стопа и процењена стопа раста просечне зараде).

Ефекти обрачуна резервисања за отпремнине

	2024.
Износ обавезе за резервисања за отпремнине на дан 01.01. текуће године	166.431
Трошкови текуће услуге рада	3.449
Трошак прошлих услуга	-
Трошак камате	11.114
Актуарски добитак/губитак	24.703
Повећање у току године по основу резервисања извршених у току године	-
Износ укидања у току године раније формираног резервисања закључно са 31.12.претходне године по основу исплате отпремнине	(27.487)
Износ обавезе за резервисања за отпремнине на дан 31.12 текуће године	178.210
Пројектовани износ резервисања на дан 31.12. текуће године на основу претпоставки валидних на дан 31.12 прошле године за потребе утврђивања актуарских ефеката	153.508

Претпоставке коришћене приликом израде обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију:

	31.12.2024.	31.12.2023.
Дисконтна стопа	8,00%	7,00%
Процењена стопа раста просечне зараде	7,00%	6,00%
Проценат флукуације	6,5%	7%
Отпремнина у моменту резервисања	277.822,00	239.582,00
Отпремнина у претходном периоду	239.582,00	239.582,00

Одложене пореске обавезе

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Одложени порези	169.297	206.642
Одложена пореска средства	(15.424)	(1.109)
Укупно одложени порези	153.873	205.533
Укупно одложени порески приходи/расход периода	15.424	24.118

Корекција у почетном стању (01.01.2024) а односи се на 2023. годину извршена је преко конта 6920- Приходи од исправке грешке из ранијих година као материјално безначајна грешка у износу од 36.236 хиљада динара.

18. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ЗАЈМОВИ

Поверилац	Валута	У 000 рсд
1	2	3
Југоимпорт СДПР	РСД	1.353.654

Износ од 1.353.653 хиљада динара односи се на преосатли износ позајмице за финансирање инвестиционих пројеката финансираних од стране Р. Србије. Обавеза по основу предметне позајмице биће конвертована у улог Р. Србије у основном капиталу Друштва у складу са динамиком дефинисаном у уговору.

19. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама динара

Поверилац	Валута	Износ обавезе у страној валути за 2024.годину	2024.	Износ обавезе у иностраној валути за 2023.годину	2023.
1	2	3	4	5	6
Српска банка ад	РСД				77.778
Фонд за развој	ЕУР		56.686		56.262
Банка поштанска штедионица	ЕУР	-	-	600.000,00	70.304
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају за наплату у наредној години	ЕУР		150	1.387,36	163
Остале КФО			2.982.611		2.755.490
УКУПНО			3.039.447		2.959.997

Остале краткорочне финансијске обавезе у највећој мери односе се на позајмице добијене од Министарства финансија у претходним годинама, као и на износ позајмице добијене за финансирање инвестиционих пројеката, који се финансирају од стране Р. Србије, који доспева за враћање у 2025. години. За износ позајмице добијене за финансирање инвестиционих пројеката, који доспева за враћање у 2025. години покренуте су активности на спровођењу конверзије потраживања у улог Р. Србије у основном капиталу Друштва. У оквиру обавеза по основу кредита од лица која нису домаће банке извршена је корекција почетног стања на основу усаглашавања са Фондом за развој. Том приликом је по основу курсних разлика укалкулисан износ од 500 хиљада динара.

20. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Примљени аванси	16.399.240	12.009.248
Добављачи-матична и повезана правна лица	72.422	93.408
Добављачи у земљи	895.538	1.300.170
Добављачи у иностранству	331.597	28.115
Остале обавезе из пословања	16	5.173
Укупно	17.698.813	13.436.114

Извршена је корекција почетног стања на конту примљених аванса у износу од 43.904 хиљаде динара услед затварања излазне фактуре.

21. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПВР

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Обавезе по основу комисионе продаје	26.282	28.966
Обавезе из специфичних послова	26.282	28.966
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	206.541	164.650
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запослених	345.161	329.440
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запослених	697.425	628.025
Обавезе за порез и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	674.759	597.226
Обавезе за нето накнаде зараде које се рефундирају	2.343	2.652
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	4.568	4.760

Обавезе за порез и доприносе на накнаде зараде на терет послодавца које се рефундирају	2.402	2.520
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	1.933.199	1.729.273
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	156.973	100.544
Остале обавезе	58.752	57.854
Друге обавезе	215.725	158.398
Обавезе за ПДВ	1.719	250.012
Обавезе за порез на добит правних лица	381.877	-
Обавезе за порез, царине и друге дажбине	126.248	124.602
Остале обавезе за порезе, доприносе и др. дажбина	73.434	
Свега	581.559	124.602
Унапред обрачунати трошкови	334	2.559
Обрачунати приходи будућег периода	1.525	1.612
Пасивна временска разграничења	1.859	4.171

У оквиру обавеза за порезе и доприносе на зараде, евидентиране су и неизмирене обавезе по истом основу, за период од септембра 2020. године до марта 2022. године.

У наведеном периоду измирене су само обавезе по основу пореза и доприноса на зараду за месец фебруар, на други део зараде за месец април 2021. године и на други део зараде за месец март 2022. године.

Почев од другог дела зараде за март 2022. године обавезе за порезе и доприносе на зараде редовно се измирују.

У пореском билансу за 2024. годину Друштво исказује добит усклађену на начин утврђен Законом у износу од 4.481.770 хиљада динара коју умањује за износ губитка из пореског биланса из предходних година у износу од 1.935.926 хиљада динара. Опорезива добит износи 2.545.845 хиљаде динара. Износ пореза на добит износи 381.877 хиљада динара. Услед корекције бруто добити исказане у коригованом билансу успеха дошло је до смањења обавезе за порез на добит у износу од 204 хиљаде динара.

22. УСАГЛАШАВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

Друштво је вршило усаглашавање својих потраживања и обавеза са стањем на дан 31.10., 30.11. и са 31.12.2024.године. Усаглашавање потраживања и обавеза вршено је на исте датуме и за претходну годину.

Утврђено је да постоји неусаглашеност у следећим процентима:

У хиљадама динара

Кonto	Салдо	Износ неусаглашености	% неусаглашености
1500 – Дати аванси	2.327.389	5.985	0,26%
1507 - Дати аванси- нефактурисани	258.320	2.307	0,89%
1510 - Дати аванси у иностр.	2.144.731	-	-
2020 – Купци у земљи остала повезана лица	-	-	-
2030 – Купци у иност- повезана правна лица	14.295	43	0,3%
2040 - Купци у земљи	198.871	117	0,06%
2050 – Купци у иностранству	266.785	-	-
2100 – Потражива од извозника	12.423	-	-
2286 - Остала потраживања	449.469	222.454	49%
4290- Остале крат.фин. обавезе	2.982.612	-	-
4300- Примљени аванси	16.443.130	-	-
4320 - Добављачи у иностранству- повез.прав. лица	9	-	-

4330 - Добављачи у земљи – повезана правна лица	72.413	-	-
4350 - Добављачи у земљи	895.537	15.814	1,77%
4360 - Добављачи у иностранству	331.597	71	0,0214%
4390 - Обавезе из пословања	16	-	-
4420 - Обавезе по основу комисионе продаје	26.282	-	-
4142 -Дугорочни зајмови и кредити у земљи	1.353.653	-	-
4240- Обавезе по ануитетима по дуг.кредити.	56.186	-	-

У поступку усаглашавања са пословним партнерима, нису утврђена материјално значајна неусаглашена потраживања и обавеза.

На конту 2286- Остала потраживања евидентирана су потраживања по основу накнаде штете услед кашњења у испоруци робе у износу од 222.454 хиљада динара. Наведено потраживање је предмет судског поступка. Донета је првостепена пресуда Привредног суда број П.бр.88/22 од 15.04.2025. године у нашу корист.

23. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Залихе туђе робе	262.696	1.055.172
Дате гаранције	2.084.141	3.410.183
Друга ванбиласна евиденција	1.060.391	1.060.391
Укупно	3.407.228	6.806.343

Највећи део у оквиру износа **датих гаранција** од 2.084.141 хиљада динара, чине акредитиви које су нам отворили купци у иностранству.

У оквиру **друге ванбилансне евиденције** евидентирана су потенцијална средства у складу са Изјавом пословног партнера, Споразумом са припадајућим анексом и другом припадајућом документацијом.

Извршена је корекција почетног стања на конту туђе робе евидентиране у оквиру ванбилансне евиденције након усаглашавања стања са власником исте, том приликом евидентирано је смањење у оквиру ванбилансне позиције туђа роба у износу од 247.996 хиљада динара.

24. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Биланс стања

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Потраживања по основу продаје		
<i>Ковачки центар</i>	-	0
<i>Тара аероспаце дефенце</i>	14.295	12.532
Укупно	14.295	12.532
Остала краткорочна потраживања		
<i>Ковачки центар</i>	36.697	45.916
<i>Тара аероспаце дефенце</i>	-	-
Укупно	36.697	45.916
Добављачи - остала повезана лица	2024.	2023.
<i>Ковачки центар</i>	72.413	77.580
<i>Тара аероспаце дефенце</i>	9	15.828
Укупно	72.422	93.408
Примљени аванси		
<i>Ковачки центар</i>	56.500	45.050

Биланс успеха

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Пословни приходи		
Приходи од вршења услуга	105.828	90.317
Приходи од вршења услуга на ино тржишту		
<i>Тара аероспаце дефенце</i>	31.179	23.631
<i>Ковачки центар</i>	-	46.992
Приходи од продаје робе		
<i>Ковачки центар</i>	-	-

Укупно	182.007	160.940
Финансијски расходи - негативне курсне разлике	93	17
Укупно	93	17
Финансијски приходи-позитивне курсне разлике	183	101
Укупно	183	101
Трошкови производних услуга		
<i>Ковачки центар</i>	18.503	10.751
Трошкови основног материјала		
<i>Ковачки центар</i>	582.399	692.836
<i>Тара аероспаце дефенце</i>	93.807	38.058
Укупно	676.206	730.894

25. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	144.892	75.169
Приходи од продаје робе на иностраном тржишту-остала повезана правна лица	23.440	20.876
Приходи од продаје робе	168.332	96.045
Приходи од продаје производа и услуга у земљи-остала повезана правна лица	138.036	137.308
Приходи од продаје производа и услуга у иностранству-остала повезана правна лица	31.179	494
Приходи од продаје производа и услуга у земљи	6.408.330	5.616.848
Приходи од продаје производа и услуга у иностранству	11.150.195	4.223.524
Приходи од продаје производа и услуга	17.727.740	9.978.174
Укупно	17.896.072	10.074.219

26. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Приходи од закупа	10.864	10.883
Остали пословни приходи	3.167	2.000
Укупно	14.038	12.883

27. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ

У хиљадама динара

	2024	2023.
Приходи од ускла.вредности имовине по основу усклађивања вредности остале имовине/потраживања	12.885	-
	12.885	-

Извршена је корекција прихода од усаглашавања вредности имовине након корекције учешћа у капиталу повезаних правних лица ради усаглашавања стања са АПР-ом (детаљније објашњено у напомени број 7).

28. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Набавна вредност продате робе	138.517	-
УКУПНО	138.517	-

29. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Трошкови материјала за израду	8.222.192	4.176.774
Трошкови режијског материјала	153.343	123.538
Трошкови горива и енергије	407.735	374.183
Трошкови резервних делова	8.023	6.392
Трошкови алата и инвентара који се једнократно отписују	105.866	66.617
УКУПНО	8.897.159	4.747.504

У оквиру трошкова материјала након урађене рекалкулације просечне цене залиха материјала дошло је до ефекат повећање трошкова материјала у износу од 15.783 хиљаде динара.

30. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	555.013	458.619
Трошкови накнада по уговорима о делу	24.670	17.514
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	11.297	10.623
Трошкови накнада члановима надзорног одбора	6.597	5.832
Остали лични расходи и наканде	215.989	158.949
Трошкови зарада и накнада (брuto)	3.239.104	2.706.762
УКУПНО	4.052.670	3.358.299

31. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Трошкови амортизације	231.872	181.406
УКУПНО	231.872	181.406

Корекција трошка амортизације у износу од 15.719 хиљада динара извршена је након накнадног обрачуна амортизације за 2024. годину на објекте у припреми (детаљније објашњеног у напомени број 6). Трошак амортизације у износу од 36.042 хиљада динара на објекте у припреми за период 2021.-2023. година евидентиран је на конту 5920 као исправка грешке из ранијих година које нису материјално значајне.

32. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ИМОВИНЕ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Обезвређење потраживања и крат.фин.пласмана	47.807	81.685
Расходи од усклађ.вред.имовине (осим фин)	-	-
УКУПНО	47.807	81.685

33. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Трошкови резервисања отпремнине за одлазак у пензију	14.564	49.593
Трошкови резервисања за судске спорове	62.860	20.631
УКУПНО	77.424	70.224

34. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Трошкови услуга на изради учинака	148.650	101.460
Трошкови услуга одржавања	15.258	29.451
Трошкови закупнина	386	239
Трошкови транспортних услуга	52.229	31.474
Трошкови рекламе и пропаганде	291	529
Остали трошкови производних услуга	666.841	191.821
Свега трошкови производних услуга	883.655	354.974
Трошкови непроизводних услуга	24.597	23.852
Трошкови репрезентације	14.557	7.447
Трошкови премије осигурања	29.517	19.310
Трошкови платног промета	20.627	23.236
Трошкови чланарине	2.151	2.082
Трошкови пореза	39.161	29.660
Остали нематеријалних трошкова	6.862	4.567
Свега нематеријални трошкови	137.472	110.154
УКУПНО	1.021.127	465.128

У оквиру осталих трошкова производних услуга евидентирани су:

- трошкови за услуге у промету производа и услуга у износу од 593.630 хиљада динара,
- трошкови комуналних услуга у износу од 71.259 хиљада динара,
- трошкови за услуге заштите на раду 339 хиљада динара.
- остали трошкови производних услуга у износу од 1.613 хиљаде динара.

35. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	194	101
Приходи од камата	86	86
Позитивне курсне разлике	81.241	29.339
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	14.128	13.216
УКУПНО	95.649	42.743

36. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	93	17
Расходи камата	230.752	265.195
Негативне курсне разлике	34.484	79.049
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	10.030	11.426
УКУПНО	275.359	355.687

37. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Добици од продаје опреме	93	1.447
Вишкови спец. алата	-	1.572
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика осим валутне клаузуле	566	400
Приходи од смањења обавеза	8.739	919
Остали непоменути приходи	3.974	4.930
Приходи од укидања резервисања	8.639	-
Приходи од наплаћених отписаних потраживања	134	73
УКУПНО	22.145	9.340

38. ОСТАЛИ РАСХОДИ

У хиљадама динара

	2024.	2023.
Расходи некретнина, постројења и опреме	804	2.155
Мањкови	7.276	3.953
Расходи по основу расходовања залиха материјала	-	5.757
Остали непоменути расходи	237.256	45.333
УКУПНО	245.336	57.198

У оквиру осталих непоменутих расхода евидентирани су:

- уговорене казне и пенали на име кашњења у испоруци производа у износу од 207.604 хиљада динара;
- трошкови спора у износу од 21.062 хиљада динара;
- издаци за хуманитарне, културне, здравств., образовне, научне у верске намене у износу од 8.232 хиљада динара
- остали расходи у износу од 358 хиљада динара.

39. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

Актом Министарства одбране дана 21.03.2025. године Друштво је обавештено да су стекли услови да се изврши конверзија дела позајмице, која је добијена за финансирање инвестиционих пројеката, у улог Р. Србије у основни капитал Друштва (2.рата, објашњено у напомени број 19).

40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични курсеви (званични средњи курс Народне банке Србије) страних валута који су коришћени за прерачунавање у динарску противвредност девизних позиција биланса стања су следећи:

	31.12.2024	31.12.2023
ЕУР	117,0149	117,1737
УСД	112,4386	105,8671
ЦХФ	124,5237	125,5343
ГБП	141,1178	135,0550

У Ваљеву, 23.06.2025. године

ХК "Крушић" а.д.

В.Д. Генерални директор

7
Јованка Андрић, дипл.инж.хем.технол.

Холдинг корпорација
„Крушик“ а.д. Ваљево

КОРИГОВАНИ ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ ХК „КРУШИК“ а.д. ЗА 2024. ГОДИНУ

Ваљево, јун 2025. год.

в.д. генералног директора
Јованка Андрић, дипл.инж.

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О КОМПАНИЈИ

1.1. Мисија, визија и циљеви предузећа

Мисија

1. производња наоружања и војне опреме;
2. пословни концепт- тржишна оријентација;
3. флексибилност у реаговању на промене тражње и брза преоријентација у складу са захтевима купаца;

Визија

1. осигурање опстанка и раста предузећа кроз повећање економске ефикасности, максимизирање резултата и стварање услова за развој;
2. основни правац развоја - диверсификација производног програма, освајање нових тржишта, примена савремене маркетинг концепције;
3. обезбеђење јединствене стратегије и политике квалитета;
4. инвестициона улагања у савремене технологије;
5. увођење савремених информационих технологија;

1.2. Генералне напомене

Пун назив друштва	Холдинг корпорација за металопрераду,оснивање , финансирање и управљање „Крушик“ а.д. Ваљево
Седиште	Ваљево
Адреса	Владике Николаја 59
Шифра и назив делатности	2540 -производња оружја и муниције
Матични број	07096364
ПИБ	101493890
Правна форма привредног субјекта	Нејавно акционарско друштво

1.3. Структура власништва у друштву

Компанија има укупно 411584 обичних акција уписаних у Централном регистру ХОВ, номиналне вредности 10.000,00 динара, односно акцијског капитала у укупној вредности од 4.115.840.000 динара. Преглед структуре основног капитала на дан 31.12.2024. године, дат је у следећој табели:

Р.бр.	Акционар	Структура капитала 31.12.2024.године					
		број акција	% у акцијском капиталу	% у основном капиталу	Износ	% у акцијском капиталу	% у основном капиталу
1	Реп.Србија	126844	30.8184963	27.5334953	1,268,440,000.00	30.8184963	27.5334953
2	Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање	105924	25.7356943	22.9924786	1,059,240,000.00	25.7356943	22.9924786
3	Град Ваљево	82551	20.0569021	17.9189995	825,510,000.00	20.0569021	17.9189995
6	Републички фонд за здравствено осигурање	47353	11.5050634	10.2787172	473,530,000.00	11.5050634	10.2787172
4	Фонд за развој	28278	6.8705295	6.1381869	282,780,000.00	6.8705295	6.1381869
5	Национална служба за запошљавање	20198	4.9073822	4.3842952	201,980,000.00	4.9073822	4.3842952
7	Град Београд	436	0.1059322	0.0946407	4,360,000.00	0.1059322	0.0946407
I	Акцијски капитал (1+2+3)	411584	100.0000000	89.3408134	4,115,840,000.00	100.0000000	89.3408134
II	Друштвени-неноминирани капитал	49105		10.6591866	491,057,834.96		10.6591866
III	Ук.основни капитал (I+II)	460689		100.0000000	4,606,897,834.96		100.0000000

1.4. Органи друштва

Управљање друштвом је дводомно. Органи друштва су:

- Скупштина
- Надзорни одбор
- Извршни одбор

Скупштину Друштва чине досадашњи представници државног и друштвеног капитала, док се коначно не реши питање друштвене својине.

Државни капитал је представљен у Скупштини са 1 чланом.

Представник државног капитала има 10 гласова у Скупштини.

Друштвени капитал има 8 представника у Скупштини. Сваки представник друштвеног капитала има по 1 глас у Скупштини.

Надзорни одбор има три члана, представника државног капитала. Чланове Надзорног одбора именује Скупштина Друштва.

Извршни одбор чине три извршна директора, од којих се један именује за генералног директора.

Извршне директоре именује Надзорни одбор.

1.5. Подаци о зависним друштвима

ХК "Крушик" а.д. у свом саставу нема зависна друштва.

1.6. Подаци о дугорочним финансијским пласманима

Преглед дугорочних финансијских пласмана друштва са стањем на дан 31.12.2024. године:

Ред. бр.	Опис	Вредност у РСД	Напомена
1.	Учешће у капиталу придружених правних лица - "Tara Aerospace and Defence Products" Црна Гора	38.787.045,92	331471 акција 7,082% учешћа у акцијском капиталу
2.	"Ковачки центар" д.о.о. Ваљево	156.817.037,42	Улог ХК „Крушик“ а.д. од 1.479.000 ЕУР (неновчани улог-ствари и права) -49% учешћа у капиталу
3.	Учешће у капиталу правних лица расположивих за продају	725.795,00	
3.1.	Српска банка	1.170,00	9 акција, 0,00004% учешћа у акцијском капиталу
3.2.	Дунав Осигурање	724.625,00	527 акција*1.375,00 РСД 0,0023% учешћа у акцијском капиталу
4.	Дугорочни стамбени кредити	28.802.700,59	
	Укупно	225.132.578,93	

II ОПИС ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНЕ СТРУКТУРЕ ПРАВНОГ ЛИЦА

1. ПРОИЗВОДНИ ПРОГРАМ

Производни програм „Крушик“-а чине:

- Производња средстава наоружања и војне опреме
- Производња средстава за широку потрошњу - цивилни програм

Цивилни програм чини производња следећих средстава: електродетонатори различитих врста и типова, гребенасти прекидачи, противградне ракете и лансер, разне услуге (површинска заштита, механичка обрада, термичка обрада, пресерске услуге и др.).

2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Унутрашња организација друштва утврђује се према потребама пословања и обављања делатности друштва, у складу са Статутом. Друштво своје пословање организује у оквиру организационих целина.

Одлуком Скупштине ХК "Крушик" а.д. од 16.04.2024. године измењена је организациона структура друштва.

Холдинг корпорација „Крушик“ а.д. обавља своју делатност кроз осам сектора у следећим организационим целинама:

- Сектор правних и општих послова;**
- Сектор безбедности;**
- Сектор економско-финансијских послова;**
- Сектор комерцијалних послова;**
- Сектор развоја;**

Сектор одржавања и енергетике ;**Сектор производње;**

PJ-1 „Фабрика специјалних производа и услуга“;

PJ-2 „Обрада деформацијом“;

PJ-3 „Механичка обрада“;

PJ-4 „Површинска заштита“;

PJ-5 „Фабрика иницијалних средстава и детонатора“ -ФИСЕД

Погон „Производња хемијских извора електричне енергије”

Погон “Производња и одржавање алата”

Сектор квалитета;

Унутрашња организација друштва успоставља се, мења и прилагођава потребама послова који се обављају у оквиру друштва и ближе се одређује посебним Правилником о организацији и систематизацији, у складу са Статутом.

III РАЗВОЈ, ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА**БРОЈ И КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ СА СТАЊЕМ НА ДАН 31.12.2024. ГОДИНЕ:**

Квалификација	Укупно	%
НК	978	47.50
ПК	68	3.30
КВ	326	15.83
ССС	385	18.70
ВК	70	3.40
ВСС	82	3.98
ВСС II	150	7.29
Укупно	2059	100.00

Број запослених по старосној структури дат је у следећој табели:

Р. бр.	Организационе целине	Стање кадра по годинама старости									
		до 20 год.	%	20-30 год	%	30-40 год	%	40-50 год	%	преко 50 год	%
1	Менаџмент	0		0		2	0.33	2	0.32	3	0.49
2	Непроизводна режија	0		9	6.08	85	14.07	92	14.49	114	18.54
3	Производна режија	2	3.51	31	20.95	75	12.42	82	12.91	131	21.30
4	Производња	55	96.49	108	72.97	442	73.18	459	72.28	367	59.67
УКУПНО		57	100	148	100	604	100	635	100	615	100

Број запослених по годинама стажа дат је у следећој табели:

Р. бр.	Организационе целине	Стање кадра по годинама стажа									
		до 10 год.	%	10-20 год	%	20-30 год	%	30-40 год	%	Преко 40 год.	%
1	Менаџмент	1	0.15	3	0.41	1	0.33	1	0.40	1	0.85
2	Непроизводна режија	75	11.47	105	14.38	47	15.51	48	18.90	25	21.19
3	Производна режија	72	11.01	95	13.01	53	17.49	63	24.80	38	32.20
4	Производња	506	77.37	527	72.20	202	66.67	142	55.90	54	45.76
УКУПНО		654	100	730	100	303	100	254	100	118	100

2. ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Финансијски извештаји за 2024. годину, урађени су у складу са МРС, МСФИ, усвојеним Правилником о рачуноводству и Рачуноводственим политикама предузећа.

2.1. Биланс стања

Упоредни преглед позиција из Биланса стања за 2023. и 2024. годину у скраћеној форми дат је у следећој табели:

у 000 РСД

Р.бр.	Позиција	2023. год.	2024 год.	Индекс 4/3
1	2	3	4	5
1	Нематеријална улагања и Goodwill		469	
2	Некретнине, построј., опрема	6,503,077	7,116,383	109
3	Учешће у капиталу	183,303	196,330	107
4	Остали дугорочни финанс. пласмани	245,558	269,139	110
5	Дугорочни финанс. пласмани и дугор. Потраживања (3+4)	428,861	465,469	109
I	Стална имовина (1+2+5)	6,931,938	7,582,321	109
6	Залихе	11,904,856	16,553,202	139
7	Потраживања од продаје	1,095,769	433,041	40
8	Остала краткорочна потраживања	384,872	677,737	176
9	Краткорочни финансијски пласмани	3,156	3,219	102
10	Готов. еквиваленти и готовина	3,508,406	6,698,770	191
11	Краткорочна АВР	161,889	247,314	153
II	Обртна имовина (6+7+8+9+10+11)	17,058,948	24,613,283	144
III	Пословна имовина-актива (I+II)	23,990,886	32,195,604	134
IV	Ванбилансна актива	6,806,343	3,407,228	50
12	Основни капитал	4,437,698	4,606,898	104
13	Резерве	28,534	28,534	100
14	Позитивне ревалоризационе резерве	2,094,451	2,071,223	99

15	Нереализовани губици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата	127,931	152,458	119
16	Нераспоређена добит	150,811	3,463,794	2,297
16.1	Нераспоређена добит ранијих година	1,943	25,172	1,296
16.2	Нераспоређена добит текуће године	148,868	3,438,622	2,310
17	Губитак	3,497,471	3,348,603	96
17.1	Губитак ранијих година	3,497,471	3,348,603	96
17.2	Губитак текуће године			
V	Укупно капитал (12+13+14-15+16-17)	3,086,092	6,669,388	216
18	Дугорочна резервисања	122,046	245,870	201
19	Дугорочне обавезе	1,820,273	1,627,870	89
19.1	Обавезе које се могу конвертовати у капитал	270,019	267,372	99
19.2	Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	1,522,860	1,353,654	89
19.3	Остале дугорочне обавезе	27,394	6,844	25
20	Одложене пореске обавезе	205,533	153,872	75
21	Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе	18,756,942	23,498,604	125
21.1	Краткорочне финансијске обавезе	2,959,997	3,039,447	103
21.2	Примљени аванси депозити и кауције	12,009,248	16,399,240	137
21.3	Обавезе из пословања	1,426,866	1,299,573	91
21.4	Остале краткорочне обавезе	2,356,660	2,758,485	117
21.5	Краткорочна ПБР	4,171	1,859	45
VI	Дугор.резервисања, обавезе и ПБР (18+19+20+21)	20,904,794	25,526,216	122
VII	Укупна пасива (V+VI)	23,990,886	32,195,604	134
VIII	Ванбилансна пасива	6,806,343	3,407,228	50

Подаци из биланса стања показују да је у 2024. години, вредност сталне имовине већа за 9% а вредност обртне имовине већа за 44% (резултат великог повећања готовине и готовинских еквивалената и залиха) у односу на стање на крају 2023.године.

У структури пасиве, вредност капитала је већа за 116% (пре свега повећање због ставке нераспоређеног добитка у износу од 3.463.794.000 динара) а дугорочна резервисања и обавезе су за 22% веће од истих са стањем на дан 31.12.2023. године (пре свега због великог повећања примљених аванса од купаца од 37%). У структури краткорочних обавеза, велико учешће има краткорочна позајмица Министарства финансија из ранијег периода, за коју је предлог за измирење конверзија у капитал Републике Србије. У структури дугорочних обавеза, велико учешће има позајмица из 2023. године, намењена за финансирање инвестиционих пројеката од стране Републике Србије, која ће се измирити путем конверзије у капитал Републике Србије у периоду од десет година. Структура пасиве се побољшала у односу на структуру на крају 2023. године, јер учешће обавеза износи 79,28%, док је у 2023. години ово учешће износило 87,14%.

2.2. Биланс успеха

Упоредни преглед позиција из Биланса успеха за 2023. и 2024. годину у скраћеној форми дат је у следећој табели:

у 000 РСД

Ред.бр.	Позиција	2023.год.	2024.год.	Индекс 4/3
1	2	3	4	5
I	Пословни приходи (1+2-3+4+5+6)	9,479,068	18,754,962	198
1	Приходи од продаје	10,074,219	17,896,072	178
а)	Приходи од продаје робе	96,045	168,332	175
б)	Приходи од продаје производа и услуга	9,978,174	17,727,740	178
2	Приходи од активирања учинака и робе	39,369	76,912	195
3	Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	647,403		
4	Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		767,940	
5	Остали пословни приходи	12,883	14,038	109
6	Приходи од усклађивања вредности имовине (осим фин.)			
II	Пословни расходи (1+2+3+4+5)	8,822,561	14,418,769	163
1	Набавна вредност продате робе		138,517	
5	Трошкови материјала, горива и енергије	4,747,504	8,897,159	187
6	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	3,358,299	4,052,670	121
7	Трошкови амортизац. и резервисања	251,630	309,296	123
8	Расходи од усклађивања вредности имовине (осим фин.)			
9	Остали пословни расходи	465,128	1,021,127	220
	Пословна добит (I-II)	656,507	4,336,193	660
	Пословни губитак (II-I)			
III	Финансијски приходи	42,743	95,649	224
IV	Финансијски расходи	355,687	275,359	77
1	Расходи камата	265,194	230,752	87
2	Остали финанс.расходи	90,493	44,607	49
V	Губитак из финансирања	312,944	179,710	57
VI	Остали приходи	10,015	35,030	350
VII	Остали расходи	138,883	293,143	211
VIII	Добит из редовног пословања	214,695	3,898,370	1,816
IX	Губитак из редовног пословања			
X	Позитиван нето ефекат на резултат			
XI	Негативан нето ефекат на резултат	41,709	93,295	224
XII	Добит пре опорезивања	172,986	3,805,075	2,200

XIII	Губитак пре опорезивања			
XIV	Порески расход периода		381,877	
XIV	Одложени порески расходи периода	24,118		
XV	Одложени порески приходи периода		15,424	
XVI	Нето добитак	148,868	3,438,622	2,310
XVII	Нето губитак			

Из табеле се види да је у 2024. години остварен укупан приход у износу од 18.964.031.000 динара, а укупан расход у износу од 15.158.956.000 динара. Како су приходи већи од расхода, то је остварен укупан бруто добитак у износу од 3.805.075.000 динара а нето добитак, од 3.438.622.000 динара. Нето добитак је већи 23,10 пута од оствареног у 2023. години.

Поред тога, остварени пословни приходи износе 18.754.962.000 динара, пословни расходи 14.418.769.000 динара па је остварен пословни добитак у износу од 4.336.193.000 динара. Пословна добит је већа 6,60 пута од оствареног у 2023. години.

2.3. Индикатори ефикасности

Приказ индикатора за мерење ефикасности пословања на основу података из биланса стања и биланса успеха:

ВРСТА ИНДИКАТОРА	НАЗИВ ИНДИКАТОРА	ОПИС ИНДИКАТОРА	Остварено за 2023.	Остварено за 2024.	Индекс	Стандард
1	2	3	4	5	6 (5/4)	7
ИНДИКАТОРИ ЛИКВИДНОСТИ	Општа ликвидност	обртна средства/ краткорочне обавезе	0.91	1.05	115	>1
	Убрзана ликвидност	обртна средства - залихе /краткорочне обавезе	0.27	0.34	125	>1
	Нето обртни капитал	обртна средства- краткорочне обавезе	-1,697,994	1,114,679		Пожељна позитивна вредност, негативна вредност значи да је део сталне имовине финансиран из краткорочних извора
ИНДИКАТОРИ ЗАДУЖЕНОСТИ	Задуженост	укупан дуг/ укупна средства	0.87	0.79	91	>0.5
	Однос дуга према капиталу	укупан дуг /укупан капитал	6.77	3.83	57	<1
	Коефицијент покрића камате	ЕБИГ / расходи за камате	1.63	17.49	1,071	5-7
	Коефицијент финансијске стабилности	дугорочне обавезе + капитал/ стална имовина + залихе	0.26	0.34	132	>0.90, показује са колико динара дугорочних обавеза је финансиран један динар дугорочно везаних средстава
ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	Просечан период држања залиха	360/(пословни расход/просечне залихе)	445	355	80	што краћи
	Просечан период наплате потраживања	360/(приходи од продаје/просечни салдо купаца)	24	15	63	што краћи
	Просечан период плаћања обавеза	360/(пословни расход/просечан салдо обавеза према добављачима)	73	34	47	што краћи
	Искоришћеност фиксних средстава	приходи од продаје /нето фиксна средства	1.46	2.64	181	Показује колико се динара прихода од продаје остварује на један динар сталне имовине
	Искоришћеност укупних средстава	приходи од продаје/ укупна средства	0.40	0.58	147	Показује колико се динара прихода од продаје остварује на један динар укупне имовине

ИНДИКАТОРИ РЕНТАБИЛНОСТИ	Профитна бруто маргина	укупна добит /приходи од продаје	0.02	0.2	1,182	Показује колико се динара бруто добити остварује на један динар прихода од продаје
	Профитна нето маргина	нето добит /приходи од продаје	0.01	0.19	1,300	Колико динара нето добити на динар прихода од продаје
	ЕБИТ у 000 РСД	Добит пре пореза и камата-оперативна добит	433,180	4,035,827	932	Показује колико је профитабилно пословање друштва из релативног пословања а пре обрачуна пореза и камата.
	ЕБИТДА у 000 РСД	Добит пре пореза, камата, амортизације-оперативна добит	689,810	4,345,123	630	Користи се за процену оперативне профитабилности компаније, изузима утицај камата, пореза, амортизације на њен оперативни резултат.
	ЕБИТ маргина	ЕБИТ /укупан приход	0.05	0.21	463	Колико динара ЕБИТ на динар укупног прихода
	ЕБИТДА маргина	ЕБИТДА укупан приход	0.07	0.23	317	Колико динара ЕБИТДА на динар укупног прихода
	Стопа повраћаја на укупна средства (ROA)	нето добит /укупна средства (просек тек.година и претх.година)	0.01	0.12	1,224	Колико динара нето добити на динар укупне имовине
	Стопа повраћаја на капитал (ROE)	нето добит/ капитал (просек тек.година и претх.година)	0.05	0.7	1,410	Колико динара нето добити на динар сопственог капитала
ИНДИКАТОРИ ЕКОНОМИЧНОСТИ	Економичност пословања	пословни приходи / пословни расходи	1.07	1.30	121	>1
ИНДИКАТОРИ ПРОДУКТИВНОСТИ	Јединични трошкови рада	брuto зарада+лични расходи /укупан приход	0.81	0.68	83	Колико динара бруто зарада и осталих личних расхода на динар укупног прихода
	Продуктивност рада	приход од продаје/ број запослених	4,420	8,530	193	
ИНДИКАТОРИ ПЛИТЕЖНЕ СПОСОБНОСТИ	Солвентност	укупна средства/обавезе	1.15	1.26	110	>1
Z Score	показује колика је вероватноћа да ће предузеће отићи у стечај		0.7669	1.5286	199	<1,20 друштво у " зони опасности"
Просечан број запослених			2279	2098	92	

Индикатор опште ликвидности показује са колико динара обртне имовине је покривен један динар краткорочних обавеза и треба да буде већи од 1. У 2023. години овај ратио износи 0,91 и указује на неликвидност друштва. У 2024. години овај ратио износи 1,05 и указује на побољшање ликвидности друштва у односу на претходну годину.

Индикатор убрзане ликвидности је поузданији, јер се код неких друштава залихе трансформишу у ликвидна средства у дужем периоду. Показује са колико динара релативно ликвидних средстава је покривен један динар краткорочних обавеза и треба да буде већи од 1.

Овај рацио показује да друштво у обе посматране године није било ликвидно. На неповољан износ овог рациа у 2023. години и 2024. години утиче висок износ примљених аванса, који су саставни део краткорочних обавеза (у 2023. години примљени аванси чине 64% краткорочних обавеза а у 2024. години 70% краткорочних обавеза). Уколико би се аванси искључили из краткорочних обавеза (тј. када би се аванси који се односе на вишегодишње уговоре могли разграничити), овај рацио би био нешто повољнији, и у 2023. години износио би 0,76 а у 2024. години 1,14. У том случају, овај рацио би у 2024. години био нешто изнад захтеваног стандарда.

Из табеле се види да је вредност НОИ у 2023. години негативна а у 2024. години позитивна. Негативна нето обртна средства у асполутном износу говори о томе да друштво део сталне имовине покрива из краткорочних средстава, што се на дуги рок не може сматрати оправданим, јер угрожава ликвидност предузећа и значи тешку финансијску ситуацију. У 2023. години, узрок негативне НОИ је висок износ примљених аванса који чине саставни део краткорочних обавеза. У 2024. години НОИ је позитивна, што значи да је обртна имовина већа од краткорочних обавеза. Ово је пре свега резултат великог повећања готовине и залиха у односу на 2023. годину.

Индикатор задужености показује учешће позајмљеног капитала (обавеза) у укупно расположивим изворима друштва и допринос позајмљеног капитала покрићу активе (пословне имовине). Што је веће учешће обавеза у имовини, већи је финансијски ризик. Овај рацио треба да буде мањи од 50%, а у обе посматране године је већи од захтеваног стандарда, што значи да је у сваком динару расположивих извора садржано просечно 0,83 динара туђих извора (апсолутно), односно задуженост друштва износи 83% укупних извора (релативно). У 2023. години обавезе које ће се конвертовати у капитал износе 270,019 милиона динара а обавезе по основу примљених аванса износе 12,009 милијарди динара. Уколико би се ова два износа искључила из укупних обавеза, овај рацио би био доста повољнији и износио би у 2023. години 36%, што је испод минималног стандарда. У 2024. години обавезе које ће се конвертовати у капитал износе 267,372 милиона динара а обавезе по основу примљених аванса износе 16,399 милијарди динара. Уколико би се ова два износа искључила из укупних обавеза, овај рацио би био доста повољнији и износио би у 2024. години 28%, што је испод минималног стандарда. Уколико би се у 2023. години из обавеза искључила и дугорочна позајмица за финансирање инвестиционих пројеката (која ће се конвертовати у капитал Републике Србије у капиталу друштва у периоду од 2024. до 2033. године по 10% годишње), овај рацио би био повољнији. Износио би 0,30, што је у оквиру захтеваног стандарда. Уколико би се у 2024. години из обавеза искључила и дугорочна позајмица за финансирање инвестиционих пројеката, овај рацио би био повољнији. Износио би 0,23 што је још повољније од оствареног у 2023. години.

Однос дуга према капиталу показује учешће обавеза у пасиви и индиректно степен задужености. Мањи износ рациа значи веће учешће капитала у пасиви, у посматраном периоду износи просечно 5,30 а треба да буде мањи од 1. Код овог рациа такође је укључен и износ обавеза, које ће се конвертовати у капитал и обавеза по основу примљених аванса, што се одражава на износ овог рациа. Уколико би се ова два износа искључила из укупних обавеза, овај рацио би био доста повољнији и износио би у 2023. години 2,79 а у 2024. години 1,33. Уколико би се у 2023. години из обавеза искључила и дугорочна позајмица за финансирање инвестиционих пројеката, овај рацио би износио 2,30 и био би доста повољнији. Уколико би се у 2024. години из обавеза искључила и дугорочна позајмица за финансирање инвестиционих пројеката, овај рацио би износио 1,13 што је још повољније.

Коефицијент покрића камате показује колико је ЕБИТ већа од расхода камата, тј. са колико динара ЕБИТ је покривен сваки динар расхода по основу камата, он мери способност компаније да плати камате на дуговања користећи свој профит пре камата и пореза (ЕБИТ). Искуствена нормала за рацио (утврђена међу аналитичарима) је вредност од 5 до 7. Овај рацио у 2023. години износи 1.63, што је мање од искуствене нормале. У 2024. години износи 17.49, што је изнад искуствене нормале.

Коефицијент финансијске стабилности показује начин финансирања сталне имовине и залиха дугорочним изворима (капитал и дугорочне обавезе) односно са колико динара дугорочних извора је финансиран један динар дугорочно везаних средстава. Сматра се да је покриће веће од 90% високо, а у посматраном периоду покриће износи просечно 30%.

Коефицијент обрта залиха показује колико се пута просечно годишње залихе обрну у предузећу. Такође, показује на колико динара цене коштања реализованих производа 1 динар остаје везан у залихама на крају године. Од брзине обрта залиха директно зависи ликвидност и солвентност предузећа, а рацио посредно утиче и на рентабилност. Просечно време трајања једног обрта залиха представља просечан период наплате залиха или просечну старост залиха. У 2024. години дошло је до побољшања овог рациа и до смањења просечног периода држања залиха за 20%.

Просечан период наплате потраживања од купаца односно просечно време трајања једног обрта купаца показује колико дана просечно протекне од тренутка продаје на кредит купцима до тренутка наплате потраживања. Заправо, показује дужину временског периода у коме предузеће бескаматно кредитира своје купце. Као нека врста оријентационе нормале узима се период од 30 дана а у посматраном периоду просечно време износи 20 дана, што је доста повољно.

Просечно време плаћања обавеза према добављачима односно просечно време трајања једног обрта добављача показује временски период у коме добављачи бескаматно кредитирају предузеће. У посматраном периоду просечно време плаћања обавеза износи 54 дана. У 2024. години дошло је до смањења просечног времена плаћања обавеза према добављачима за 53%, што је повољно и указује на редовније плаћање наведених обавеза. Поређење рациа кредитирања купаца са рациом регулисања обавеза према добављачима показује да је време наплате потраживања од купаца краће од времена плаћања обавеза према добављачима, што указује на усклађеност динамике прилива и одлива из пословних активности.

Искоришћеност фиксних средстава показује колико динара прихода од продаје је друштво остварило на један динар нето фиксних средстава (сталне имовине). У посматраном периоду на један динар нето фиксних средстава друштво је остварило просечно 2,05 динара прихода од продаје.

Коефицијент искоришћености укупних средстава је најопштији, синтетички показатељ ефикасности коришћења средстава у друштву и показује колико се пута просечно обрну укупна пословна средства, или колико динара нето прихода од реализације је остварено на сваки динар ангажованих укупних средстава. У посматраном периоду на један динар укупно ангажованих средстава, друштво је остварило просечно 0,49 динара прихода од продаје. У 2024. години, овај индикатор је повећан за 47% у односу на остварени у 2023. години, што такође указује на ефикасније коришћење средстава.

Профитна бруто маргина показује са колико је динара бруто добити покривен један динар прихода од продаје. Профитна бруто маргина у 2024. години износи 0,20 и значи да је један динар прихода од продаје покривен са 0,20 динара бруто добити, што је 11,82 пута више од остварења у 2023. години.

Профитна нето маргина показује са колико је динара нето добити покривен један динар прихода од продаје. Профитна нето маргина у 2024. години износи 0,19 и значи да је један динар прихода од продаје покривен са 0,19 динара нето добити, што је 13 пута више од остварења у 2023. години.

ЕБИТ представља добит друштва пре опорезивања и камата а исказује се као добит пре опорезивања увећана за расходе камата. То је оперативна маржа која се карактерише одражавањем користи коју генерише сама економска активност предузећа, занемарујући начин на који се активност финансира и интервенције државе. ЕБИТ остварена у 2024. години, већа је 9,32 пута од остварене у 2023. години.

ЕБИТ ДА се исказује као добит пре опорезивања увећана за расходе камата и трошкове амортизације и резервисања, то је показатељ који омогућава анализу основне оперативне профитабилности компаније, без утицаја финансијских трошкова, пореза и књиговодствених техника амортизације и депрецијације. Он пружа јасан увид у то како компанија функционише из своје основне делатности, елиминишући факторе који могу да замагле стварну слику пословања. ЕБИТ ДА остварена у 2024. години, већа је 6,30 пута од остварене у 2023. години.

ЕБИТ маргина показује са колико је динара ЕБИТ (добит пре опорезивања увећана за расходе камата) покривен један динар укупних прихода. ЕБИТ маргина у 2024. години износи 0,21 и значи да је један динар укупних прихода покривен са 0,21 динара ЕБИТ добити. ЕБИТ маргина остварена у 2024. години, већа је 4,63 пута од остварене у 2023. години.

ЕБИТ ДА маргина показује са колико је динара ЕБИТДА (добит пре опорезивања увећана за расходе камата и трошкове амортизације и резервисања) покривен један динар укупних прихода. ЕБИТ ДА маргина у 2024. години износи 0,23 и значи да је један динар укупних прихода покривен са 0,23 динара ЕБИТДА добити. ЕБИТДА маргина остварена у 2024. години, већа је 3,17 пута од остварене у 2023. години.

Стопа повраћаја на укупна средства (РОА) је показатељ зарађивачке моћи друштва и показује колико је динара нето добити друштво остварило на један динар укупно уложених пословних средстава. У 2023. години, на један динар уложених средстава, друштво је остварило 0,01 динара нето добити. У 2024. години, на један динар уложених средстава, друштво је остварило 0,12 динара нето добити, што је више 12,24 пута.

Стопа повраћаја на капитал (РОЕ) показује колико је динара нето добити друштво остварило на један динар сопственог капитала. У 2023. години, на један динар сопственог капитала, друштво је остварило 0,05 динара нето добити. У 2024. години, на један динар сопственог капитала, друштво је остварило 0,70 динара нето добити, што је више 14,10 пута.

Индикатор економичности представља однос између пословних прихода и пословних расхода и треба да буде већи од 1. Остварен индикатори у оба периода су изнад 100% а у 2024. години економичност је повећана за 21%.

Индикатор јединичних трошкова рада показује са колико динара укупног прихода је покривен сваки динар бруто зарада и осталих личних расхода. Учешће зарада и осталих личних расхода у укупним приходима се смањило за 17% у односу на претходној години.

Индикатор продуктивности рада показује колики је приход од продаје по једном запосленом. Приход од продаје по запосленом повећао се за 93% у односу на показатељ у претходној години. Повећање продуктивности, резултат је повећања прихода од продаје за 78% у односу на 2023. годину и смањења просечног броја запослених за 8%.

Индикатор платежне способности -солвентност представља однос између укупних средстава и обавеза и треба да буде већи од један. Солвентност је способност привредног субјекта да измири своје финансијске обавезе, односно да исплати дугове у року и у износу како је предвиђено. То је показатељ дугорочне финансијске стабилности и могућности да се покрију све обавезе. У обе године задовољен је стандард а у 2024. години, солвентност је већа за 10%.

Модел предвиђања вероватноће стечаја који се у пракси широко користи јесте Алтманов „Z - score“ модел. Овај модел је постао незаобилазни елемент пословне анализе на основу кога се даје оцена о кредитној способности предузећа. На бази Алтмановог „Z - score“ модела, могуће је рангирати предузеће у једну од три зоне. Предузеће може бити финансијски успешно, односно може пословати у „безбедној зони“, затим, може пословати у тзв. „сивој зони“ или

„проблематичној зони“. У 2023. години друштво се налазило у „зони опасности“ а у 2024. години, дошло је до побољшања Алтмановог „Z-scorea“ јер се друштво налази у „сивој“ зони – али да треба да интензивно ради на побољшању пословне изврсности.

DU Pont анализа за друштво дата је у следећем прегледу:

Ред.бр.	Позиција	2023.год.	2024.год.	Индекс 4/3
1	2	3	4	5
1	Профитна маржа (нето добит/укупан приход)	0.02	0.18	1,162
2	Рацио обрта укупне имовине (укупан приход/пословна имовина- просек)	0.43	0.68	157
3	Рентабилност имовине (РОА) (ред.бр.1*ред.бр.2)	0.01	0.12	1,224
4	Мултипликатор капитала- фин.левериџ (пословна имовина- просек/капитал-просек)	7.35	5.76	78
5	Рентабилност капитала (РОЕ) (ред.бр.3*ред.бр.4)	0.05	0.70	1,410

Друштво је иу обе посматране године остварило позитивне резултате пословања. Профитна маржа у 2024. години износи 0.18 и показује да је на 1 динар прихода друштво остварило 0,18 динара нето добити, што је 11,62 пута више од профитне марже у 2023. години.

Рацио обрта укупне имовине у 2024. години износи 0.68, што значи да је на 1 динар просечно ангажоване имовине, остварено 0,68 динара прихода, што је за 57% више од ратиа оствареног у 2023. години. Коефицијент је већи, јер је дошло до повећања прихода за 99% и имовине за 35%.

Рентабилност имовине (РОА) у 2024. години износи 0.12, што значи да 1 динар имовине ствара 0,12 динара нето добити. РОА је већа 12,24 пута од остварене у 2023. години. РОА је у 2023.години релативно ниска, због ниске профитне марже, а у 2024. години показатељ је повољнији.

Мултипликатор капитала у 2024. години износи 5,76 и нижи је за 22% од оствареног у 2023.години. Разлог смањења мултипликатора је што је друштво у 2024. години мање финансирало пословање из позајмљених извора.

Рентабилност капитала (РОЕ) у 2024. години износи 0.70, што значи да је поврат на сопствени капитал 70%. РОЕ је већа 14,10 пута у односу на остварену у 2023. години.

2.4. Обавезе и потраживања

Упоредни преглед обавеза и потраживања за период 2023/2024. године дат је у следећој табели:

у 000 дин.

I	Кonto	Обавезе	31.12.2023.	31.12.2024.	Индекс
A	40	Дугорочна резервисања	122,046	245,870	201
	404	Резерв за трошкове отпремнине при одласку у пензију	117,246	178,210	152
	405	Резерв за трошкове судских спорова	4,800	67,660	1,410
B	41	Дугорочне обавезе	1,820,273	1,627,870	89
1	410	Обавезе које се могу конвертовати у капитал	270,019	267,372	99
2	414	Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	1,522,860	1,353,654	89
3	415	Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству			
4	419	Остале дугорочне обавезе	27,394	6,844	25
B		Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе	18,962,475	23,652,476	125
1	42	Краткорочне финансијске обавезе	2,959,997	3,039,447	103
	Део 422,424,425,429	Обавезе по основу кредита од лица која нису домаће банке	2,811,915	3,039,447	108
	422 део 424 део 425 део 429 део	Обавезе по основу кредита од домаћих банака	148,082		0
2	43	Обавезе из пословања	13,436,114	17,698,813	132
	430	Примљени аванси, депозити и кауције	12,009,248	16,399,240	137
	431, 433	Обавезе према доб-повезана лица у земљи	77,580	72,413	93
	432, 434	Обавезе према доб-повезана лица у земљи	15,828	9	0
	435	Добављачи у земљи	1,300,170	895,538	69
	436	Добављачи у иностранству	28,115	331,597	1,179
	део 439	Остале обавезе из пословања	5,173	16	0
3	44,45,46, осим 467, 47,48	Остале краткорочне обавезе	2,356,660	2,758,485	117
	44	Обавезе из специфичних послова	28,966	26,282	91
	45	Обавезе по основу зарада и накнада зарада	1,729,273	1,933,199	112
	46	Друге обавезе	158,398	215,725	136
	47	Обавезе за ПДВ	250,012	1,719	1
	48 осим 481	Обавезе за остале порезе, доприносе и остале дажбине	190,011	199,683	105
	481	Обавезе по основу пореза на добитак		381,877	
4	49 осим 498	Пасивна временска разграничења	4,171	1,859	45
5	498	Одложене пореске обавезе	205,533	153,872	75
		УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (А+Б+В)	20,904,794	25,526,216	122

П		Потраживања			
А	048-052 минус 059	Дугороч.финансијски пласмани	245,558	269,139	110
1	05	Потраживања по основу продаје на робни кредит остала дугорочна потраживања	213,132	240,337	113
2	048	Остали дугорочни пласмани	32,426	28,802	89
Б		Краткорочна потраживања, пласмани	4,458,252	6,367,406	143
1	20,21,22	Потраживања	1,378,971	735,151	53
	200	Купци у земљи матична и зависна правна лица			
	202	Купци у земљи– остала повезана правна лица			
	203	Купци у иностранству– остала повезана правна лица	12,532	14,295	114
	204	Купци у земљи	1,016,235	196,324	19
	205	Купци у иностранству	67,002	222,422	332
	21	Потраж. из специфичних послова	11,712	12,423	106
	22	Друга потраживања	271,490	289,687	107
2	23 минус 239	Краткор. финансијски пласмани	3,156	3,219	102
3	27.28 осим 288	ПДВ и АВР	263,559	622,941	236
4	15	Дати аванси	2,756,601	4,730,441	172
5	029	Дати аванси за инвестиције	55,965	275,654	493
	А+Б	Укупна потраж. и дугор. финанс. пласмани	4,703,810	6,636,545	141

IV ИНФОРМАЦИЈЕ О УЛАГАЊИМА У ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

ХК „Крушик“ посебну пажњу посвећује безбедности и здрављу на раду и заштити животне средине, области која поред непосредног утицаја на пословање има и далеко већи– друштвени значај.

На основу препознатих и утврђених ризика, у систему се примењује читав спектар превентивних мера, а највећа пажња усмерена је на безбедно коришћење опреме за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду, оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад, праћење здравственог стања запослених са посебним освртом на радна места са повећаним ризиком, као и обезбеђивање адекватних услова радне околине.

Мере Службе безбедности и здравља на раду представљају активности усмерене ка смањењу ризика и елиминацији опасности или штетности, односно смањењу повређивања на радним местима, побољшању услова радне и животне средине, праћење здравственог стања, оспособљавања за безбедан и здрав рад, као и све остале активности које су усмерене ка обављању рада на безбедан и сигуран начин.

Са циљем остваривања безбедних и здравих услова за рад, као и обезбеђивања здравствене заштите запослених друштво је у 2024. години утрошило средства у износу цца 15,27 милиона динара.

Холдинг Компанија тренутно има 2059 запослена, радно време траје 8 часова, радна недеља је петодневна. Прековремени рад се обавља по потреби и на бази добровољности. Радника млађих од 18 година нема. Инвалида рада има 56, професионалних обољења нема. Инвалиди рада су распоређени на друге послове у складу са решењима лекарских комисија. Жалби на распоред није било.

Извршена су периодична мерења електро и громобранске заштите (заштита од напона додира, испитивања громобранске инсталације, заштита од статичког електрицитета - уземљење металних маса и антистатик подови) у децембру за све опасне објекте у Крушику. У складу са интерним Правилником о заштити од статичког електрицитета, врши се редовна провера влажности у објектима који су прозвани овим правилником.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врши се према ПРОГРАМУ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ и УПУТСТВУ који су саставни део Акта о процени ризика. У 2024. години извршено је оспособљавање 130 запослених премештених са једног на друго радно место и оспособљавање 108 новозапослених. Оспособљавање провера запослених из области безбедности и здравља на раду за радна места са повећаним ризиком, које се обавља на период од једне године-извршена провера код 1054 запослена.

Обезбеђивање средстава и опреме за личну заштиту на раду, врши се по Упутству о средствима и опреми за личну заштиту на раду.

Запослени на радним местима са повећаним ризиком из радних јединица и сектора (укупно 1054) упућени су на периодичне лекарски преглед у складу са Актом о процени ризика, а према плану рада службе БЗНР. Укупно 233 запослених је упућено на лекарски преглед услед промене радног места а 125 запослених је упућено на претходни лекарски преглед. Лични дозиметри запослених, професионално изложених лица изворима јонизујућег зрачења, редовно тромесечно се шаљу на контролу.

Прописане су мере обавезе, забране и упутства за руковање, одржавање и безбедан рад, постављене на видна места у радионицама и такође постављени знаци обавештења, упозорења и забране на свим објектима пожарно и експлозивно угроженим.

На основу Правилника о техничким нормативима за вентилацију и климатизацију обезбеђено је чишћење, праћење и извештавање о стању вентилационих система у свим објектима на свака три месеца.

У служби се врши издавање одобрења за извођење радова заваривања, сечења, лемљења на привременим местима и прати примена прописаних мера за извођење безбедног рада (у 2024. години издато је укупно 470 одобрења).

Заштита животне средине - спровођење прописа из ове области одвија се у складу са финансијским и другим могућностима компаније.

На месечном нивоу ЈКП "Водовод" Ваљево врши контролу отпадних вода на збирном шахту, из којег се исте испуштају у градску канализацију.

Прати се извршење превентивних мера по наложеном Решењу МУП-а и извештава Управа за превентиву о реализацији тих мера.

Усвојен оперативни план одбране од поплава у складу са изменама и допунама за 2024. годину.

Израђен годишњи извештај управљања отпадом за 2024. годину, електронски и писмено достављен Агенцији за заштиту животне средине

У 2024. години збринуто је 14,82 тона опасног отпада од стране овлашћеног оператера.

V ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ

Актом Министарства одбране од 21.03.2025.године, Друштво је обавештено да су се стекли услови да се изврши конверзија дела позајмице, која је добијена за финансирање инвестиционих пројеката, у улог Републике Србије у основни капитал Друштва (друга рата).

VI ПЛАНИРАНИ И БУДУЋИ РАЗВОЈ

Основни правци развоја корпорације у наредном периоду су:

- обезбеђење опстанка и раста предузећа кроз повећање економске ефективности и ефикасности, максимизирање пословног резултата и стварање услова за одрживи развој;
- проширење асортимана производа, диверсификација производног програма, освајање нових тржишта, примена савремене маркетинг концепције;
- обезбеђење јединствене стратегије и политике квалитета;
- инвестициона улагања у побољшање услова рада и у савремене и потпуно нове технологије;
- увођење и развој савремених информационих технологија;

Програмски циљ је стварање профитабилног и квалитетног привредног друштва које ће у дугорочном периоду уз помоћ нових инвестиција и рационализације пословања, постати лидер у региону у производњи средстава НВО.

У том контексту, специфични дугорочни задаци корпорације су следећи:

- достизање лидерске позиције у региону и на светском тржишту за поједине врсте производа;
- смањење трошкова пословања и остваривање позитивног резултата;
- обезбеђење константе текуће ликвидности и дугорочне финансијске стабилности;
- повећање животног стандарда, мотивације и осигурање социјалне сигурности запослених;
- побољшање у области безбедности и здравља на послу запослених и унапређење нивоа заштите животне средине.

У стратешком плану развоја, ХК "Крушик" а.д се определио да прошири и модернизује производњу ракетних система, као и да и даље усавршава и модернизује производе из минобацачког програма (мине за дронове, ракетизираних мине 120мм), осваја бојеве главе за дронове, вођена средства (ГПС вођена ракета Град, ГПС вођена мина 120мм, ласерски вођена ракета Маљутка).

На ино-тржишту постоји велико интересовање за ракетним и минским средствима из производног програма „Крушика“. Успостављањем нових технологија и проширењем асортимана средстава НВО са којима је ХК „Крушик“ а.д. конкурентан на светском тржишту, може се повећати обим продаје. Такође, проширењем асортимана производа за које постоји тржиште, стичу се услови за стабилније пословање привредног друштва и могућности улагања у даљу модернизацију технологија. Освајањем наведених производа, знатно ће се побољшати позиција ХК "Крушик" а.д. на домаћем и ино-тржишту.

У производњи специјалних врста минобацачке муниције, "Крушик" има предност у односу на остале компаније, а тражња за овим средствима на светском тржишту се повећава. Њиховом производњом освојена су нова светска тржишта. ХК "Крушик" а.д. и даље на овим средствима врши модернизацију и усавршавање.

Упоредо са освајањем нових и модернизацијом постојећих производа, интензивно се ради на унапређењу технологије израде, набавком опреме којом се стварају могућности за аутоматизацију и роботизацију производних процеса. На овај начин се постиже већа продуктивност, смањење трошкова, оптимизација броја запослених и стабилност у пословању на дуг рок.

Важно је напоменути да се из средстава Републике Србије финансирају пројекти од значаја за систем одбране (ИП 2023) чија је реализација започета у 2023. години. У 2024. години, Министарству одбране је достављен предлог инвестиционих пројеката (ИП 2024-2025), који ће се такође финансирати из буџета Републике Србије:

VII АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА

Друштво у свом саставу има Сектор „Развој“, који се бави активностима на развоју и освајању нових производа и технологија (израда конструкционе и технолошке документације за пробне комаде, пробне партије нулте серије и серијску производњу).

VIII ИНФОРМАЦИЈЕ О ОТКУПУ СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА ОДНОСНО УДЕЛА

У току 2024. године друштво није вршило откуп сопствених акција, односно удела.

IX ПОСТОЈАЊЕ ОГРАНАКА

Друштво нема огранке, односно издвојене организационе делове преко којих обавља делатност на територији Републике Србије.

X ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ КОЈИ СЕ КОРИСТЕ У ПРОЦЕНИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И УСПЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Финансијске инструменте друштва чине финансијска средства и финансијске обавезе. У даљем тексту дат је преглед финансијских инструмената са стањем на дан 31.12.2024. године.

A. Финансијска средства

Финансијска средства укључују дугорочне финансијске пласмане, потраживања, краткорочне финансијске пласмане и готовину и готовинске еквиваленте.

У следећем прегледу дат је преглед финансијских средстава друштва са стањем 31.12.2024/31.12.2023. година:

у 000 дин.

Р.бр.	Позиција	2023.	2024.	Индекс
1	Дуг.финанс.пласмани	428.861	465.469	109
1.1	Учешћа у капиталу других правних лица	183.303	196.330	107
1.2	Остали дуг.финанс.пласмани	245.558	269.139	110
2	Потраживања по основу продаје	1.095.769	433.041	40
3	Краткорочни финансијски пласмани	3.156	3.219	102
4	Потраживања из специфичних послова и друга потраж.	283.202	302.110	107
5	Готовина и готовински еквиваленти	3.508.406	6.898.770	197
	Укупно	5.319.394	8.102.609	152

Б. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе укључују дугорочне финансијске обавезе, краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања и остале краткорочне обавезе.

У следећем прегледу дат је преглед финансијских обавеза друштва са стањем 31.12.2024/31.12.2023. година:

у 000 дин

Р.бр.	Позиција	2023.	2024.	Индекс
1	Дуг.финанс.обавезе (обавезе по дугорочним кредитима и остале дугор.обавезе)	1.550.254	1.360.498	88
2	Кратк.финанс.обавезе	2.959.997	3.039.447	103
3	Обавезе из пословања	1.426.866	1.299.573	91
4	Остале краткорочне обавезе	2.360.831	3.142.221	133
	Укупно	8.297.948	8.841.739	107

ХИ ЦИЉЕВИ И ПОЛИТИКЕ ВЕЗАНЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА, ИЗЛОЖЕНОСТ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Финансијски ризик значи несталност или нестабилност приноса, која може довести до неочекиваних новчано-вредносних губитака. Настајање ризика резултат је динамичних економских промена које су резултат развоја у свим сегментима пословања. У динамичким условима настају економске промене које није могуће са сигурношћу предвидети због недостатка потпуног знања о тим променама у будућности. То значи да друштво треба да истражује, предвиђа и планира будуће услове пословања, чиме се стиче више знања о могућим променама које му омогућавају бољу процену, а тиме и смањење ризика.

Целокупно пословање друштва везано је за могућност настанка ризика. Због тога је важно да менаџмент буде свестан ризика, да познаје и предузима мере на време за предупређење

ризика, и треба да буде у стању да управља ризиком. Менаџмент треба да буде стручан, односно да добро познаје врсте ризика, јер погрешни пословни потези могу да донесу штету друштву. Тежиште предузетих мера и активности треба да буде у спречавању настанка ризика, односно у отклањању или ублажавању ризика ако се он појави.

Друштво је у свом пословању изложено различитим врстама ризика.

Тржишни ризик представља ризик од промене цена и односа размене на домаћем и страном тржишту. Постоје три врсте тржишног ризика:

- *Ризик од промене каматне стопе* настаје кад је друштво изложено разним ризицима који кроз ефекте промена каматних стопа делује на његов финансијски положај и токове готовине. Друштво је изложено ризику промене каматних стопа на пласманима и обавезама код којих су каматне стопе варијабилне. Треба напоменути да друштво има ограничења у погледу обезбеђења кредита, јер је усмерен на мали број банака, из разлога што поједине банке својом пословном политиком не предвиђају финансирање Одбрамбене индустрије.
- *Ризик од промене девизног курса* проистиче из пословања на страним тржиштима, што значи да нежељене промене паритетног односа страних валута у односу на домаћу могу проузроковати знатне губитке у спољнотрговинским трансакцијама. Такође и пословање са различитим валутама, односно диспаритет курса ЕУР и УСД може да доведе до одређених ризика. Изложеност друштва девизном ризику се односи на краткорочне финансијске пласмане, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, дугорочне кредите, остале дугорочне обавезе, краткорочне финансијске обавезе и обавезе из пословања номиноване у страниј валути. Најбољи начин заштите од ризика промене девизног курса је потпуна усклађеност валутне структуре прилива и одлива новчаних токова предузећа, јер се тако елиминише девизни ризик из пословања (природно осигурање од ризика девизног курса или тзв. природни хеџинг). Тај начин заштите од ризика промене девизног курса је најбољи зато што је бесплатан и искључиво везан за пословање самог друштва. Међутим, мало је предузећа која могу да обезбеде такву врсту заштите. ХК „Крушик“ а.д. највећи део своје производње реализује на страним тржиштима. Због немогућности плаћања и наплате у УСД, извоз и увоз се реализују у ЕУР. Да би се заштитило од ових ризика, друштво уговара веће авансе са ино-купцима. Како би се заштитило од промене курса, друштво је у овој години водило рачуна приликом закључења уговора са испоручиоцима, да на њих пренесе иста права и обавезе, који су дефинисани у уговорима са купцима.
- *Ризик од промена цена* може да настане услед промена и поремећаја на тржишту. Предузеће мора да се заштити од повећања цена инпута у процесу производње, да учини своје трошкове стабилним и оптимизира своју политику цена и приходе. Да би се заштитило од овог ризика, друштво је у 2024. години предузимало одређене мере да од купаца обезбеди већи бескаматни аванс.

Кредитни ризик је ризик промене кредитне способности клијената предузећа који може утицати на промену вредности његове финансијске имовине. Изложеност друштва овом ризику односи се на износ потраживања од купаца на дан извештавања. Екстремни случај кредитног ризика је када купац не може или не жели да плати својеобавезе. Блажи

случај кредитног ризика јесте ситуација када клијент, из одређених разлога, може да испуни само део својих обавеза.

Друштво на више начина обезбеђује наплату својих потраживања. ХК „Крушик“ а.д. је у 2024. години водио рачуна о обезбеђењу наплате својих потраживања. Настојао је да пре испоруке робе купцима обезбеди што већи проценат наплате, или да потраживање буде обезбеђено путем акредитива, гаранције неке првокласне банке или меницама. ХК „Крушик“ а.д. у циљу обезбеђења континуитета у снабдевању потребним репроматеријалом својим дугогодишњим испоручиоцима пружа неопходну помоћ која се састоји у давању аванса и техничке помоћи. Начин сарадње са овим испоручиоцима регулише се закључењем одговарајућих уговора.

Наплату кредита који су одобрени запосленима у друштву треба обезбедити путем административне забране, а код запослених који напуштају друштво, уговором обезбедити исплату целокупног износа пре одласка у пензију.

Ризик ликвидности и ризик новчаног тока представља следеће ризике:

Ризик ликвидности плаћања везује се за погоршање способности друштва да уредно плаћа све обавезе из пословања.

Ризик ликвидности имовине је ситуација кад друштво не може у целости да наплати своја потраживања. Ова врста тржишног ризика може довести до озбиљног умањења финансијске способности.

Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа прилива финансијских средстава и доспећа обавеза.

Због специфичности производног програма и дугог процеса производње, да би се заштитило од ризика смањења ликвидности, друштво мора да на време обезбеди потребна финансијска средства, како се не би угрозило одвијање процеса производње.

У оваквој ситуацији све набавке су строго контролисане и реализоване по приоритету. Посебна пажња је посвећена залихама материјала и алата. Пре набавке је проверавано стање залиха, да не би дошло до дуплирања а самим тим и то повећања обавеза и погоршања ликвидности.

XII КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА – ПРОЦЕДУРЕ

Што се система менаџмента тиче у ХК „Крушик“ а.д. имплементиран је интегрисани менаџмент систем (ИМС). Пословни приоритет корпорације је задовољење захтева и очекивања свих заинтересованих страна.

Систем ИМС-а обухвата стандарде за које су добијени сертификати од овлашћених организација (Војна контрола квалитета, швајцарско сертификационо тело SGS и Акредитационо тело Србије).

У табеларном прегледу је дат приказ издатих сертификата о контроли квалитета и признања и награда које поседује предузеће:

Назив СЕРТИФИКАТА	Орган који га је издао	Област на коју се односи
СРПС ИСО 9001:2015	СГС	QMC
СРПС ИСО 14001:2015	СГС	Заштита животне средине
Оскар квалитета -2010.година	Фонд за културу квалитета и изврности	Национ. награда за пословну изврност у категорији великих организ.
Сертификат о акредитацији метролошке лабораторије СРПС ИСО 17025:2017	АТС	Преглед мерила
СРПС ИСО 9001:2015	ВКК	QMC
СОРС 9000/14	ВКК	QMC
СРПС ИСО 45001:2018	ВКК	Безбедност и здравље на раду
СРПС ИСО 14001:2015	ВКК	Заштита животне средине
СРПС ИСО 17020:2012	АТС	Контролно тело типа Ц за преглед противпожарних апарата и хидрантске мреже
Златна плакета и велика златна медаља са ликом Николе Тесле за групу иновационих пројеката -2016.година	Савез проналазача Београда у сарадњи са МО РС	Проналасци, нове технологије и индустријски дизајн
Међународна светска награда за посвећеност квалитету у златној категорији у Паризу-2016.година	Business Initiative Direktions	Допринос ХК "Крушик" у смислу руковођења, иновативности, квалитета и изврности
Јубиларна награда Привредне коморе Србије за 77 година успешног пословања-2016.година	Привредна комора Србије	
Светска награда за најбоље предузеће на пољу производње муниције и војне опреме и за најбољег менаџера године	The Socrates Committee Oxford UK	